

Ако сака влада, Заев ќе мора да потврди
350.000 Македонци гласаа за
албанската платформа

Интервју: Драги Арсов
Македонија ќе опстои
и покрај сите предавства

Очаен крик на полтроните
„Интелектуалците“ на СДСМ во
одбрана на парите од грантовите

Република

бр. 232, година VI ■ петок, 10 февруари 2017 година ■ цена: 50 денари

ПО НАРЕДБА НА ЗАЕВ

СЈО ВО СПЕЦИЈАЛНА ВОЈНА ПРОТИВ ВМРО-ДПМНЕ

TRANSMET

TRANsport • Mining • Engineering • Trading

Адреса: ул. Костурски Херои бр. 38, кат 2, лок. 1, 1000 Скопје
тел: +389 2 2720 411 +389 2 2775 311 || факс: +389 2 2720 411
е-маил: info@transmet.com.mk || www.transmet.com.mk

Ние го обновуваме
миналото...

Ние ја градиме
иднината...

www.transmet.com.mk

Република
www.republika.mk

КОЛУМНА | Горан Момироски

Македонија никогаш послаба,
а ќе решава стратешки прашања

10

АКТУЕЛНО

СЈО во специјална војна против ВМРО-ДПМНЕ

16

КОЛУМНА | Љупчо Пренцов

Платформата пред Троја

18

КОЛУМНА | Ацо Станковски

Магарешки концерт

20

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Тито Беличанец

24

ЗДРАВЈЕ

Д-р Марија Марковски

26

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Олга Панго

32

БРЕНД КОНЦЕПТИ

Елтон Џон: почитуван музичар и
обожавана музичка икона

40

СПОРТ

Првата финансиска инјекција стигна до
спортските федерации

54

Вовед

4

350.000 Македонци гласаа
за албанската платформа?

7

Анализа

„Интелектуалците“ на СДСМ во
одбрана на парите од грантовите

Интервју | Драги Арсов

12

Македонија ќе опстои и
покрај сите предавства

42

Странци во
Македонија

Џино Гоацини:
Македонија е во мојата душа

ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: Доне Доновски

Маркетинг:
Стојан Георгиевски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: Ненад Мирчевски
Заменик главен и одговорен уредник: Билјана Зафорова
Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Бојан Момировски, Кристина Николова Кузмановски, Катерина Митиќ
Колумнисти: Горан Момироски, Љупчо Цветановски,
Ацо Станковски, Никола Србов

Лектори: Анета Љубецкиј, Тања Стевановска

Фотографија: Александар Ивановски

Графички дизајн: Никса Георгиевски, Билјана Неделковска

Печати: Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.

Испечатени примероци: 4.000

Датум на печатење: 9 февруари 2017

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

ВОВЕД

АКО САКА ВЛАДА, ЗАЕВ ЌЕ МОРА ДА ПОТВРДИ

350.000 Македонци гласаа за албанската платформа

Во екот на меѓупартиските пазарења за формирање парламентарно мнозинство слушнавме разни пораки и анализи, но не и тоа што сите го очекуваме - конкретни одлуки. Во бурата од информации во медиумите, сепак, најпечатлив е молкот на загубениот Зоран Заев, кој вака набиен в кош ќе мора да излезе од глумчешката дупка за да се изјасни дали ја прифаќа платформата на албанските партии. Или, со други зборови, ќе мора јасно и гласно да каже кого лажеше во изборната кампања - албанските гласачи на кои им го ветуваше ова што сега го ставија на маса ДУИ, Беса и Алијансата или македонските гласачи на кои им тврдеше дека обвинувањата за целосна двојазичност и федерализација на државата се измислици на медиумите.

Ситуацијата иако, во принцип, е многу сложена, може многу едноставно да се опише и тоа во само една реченица: СДСМ ќе може да се надева на мандат само ако се изјасни за платформата на албанските партии. Впрочем и ДУИ и Беса пратија речиси идентична порака: „Ако СДСМ ја прифати платформата нема да има пречки за формирање влада“.

Проблемот на Заев не е во суштината на барањата на ал-

банските партии затоа што тој прв ги промовираше на средбите со албанската дијаспора во Берн. Проблемот е во тоа што лидерите на албанските партии бараат од него ветувањето да го стави на хартија, а потоа јасно и гласно да ѝ го соопшти на македонската јавност.

Неуспехот на Заев да формира влада по секоја цена, пак, би значело пораз и на „чадорот“ што ја креираше кризата не за да овозможи услови за „фер и демократски“ избори на кои СДСМ нема да загуби со 200.000 разлика, туку ќе создаде услови за промена на името на државата. Токму од тие причини сега преку Брисел се притиска за широка коалициска влада во која на „пријателите од надвор“ не им е важно дали во неа ќе биде победничката пар-

тија на изборите, односно дали ќе биде почитувана волјата на мнозинството. Тоа што во моментот им е важно е да се формира марионетска влада, која по брза постапка ќе го реализира нивниот план. Подготвени се за таа цел да го покажат и тоа што самите тие ни го наметнувале како критериуми за евроинтеграцијата на Македонија - Охридскиот рамковен договор.

Сосема се во право аналитичарите што тврдат дека со платформата се погребува Охридскиот договор и отворено прашуваат зошто Брисел молчи за ова прашање. Особено изненадува молкот на тие што го гарантираа Рамковниот договор. Замислете, тие што 15 години не убедуваа дека Рамковниот договор е темелот на македон-

ската држава и дека тие што го негираат не ѝ мислат добро на Македонија, сега наеднаш занемуваат пред платформата на албанските партии!

Место тоа ни подметнуваат широка коалициска влада, која ќе има јасна цел - брза промена на името на државата без одобрение на народот, воведување двојазичност, менување на националните симболи, бришење на унитарниот карактер на државата, целосно обезличување на Македонците!

Додека чекаме да видиме колкава сметка ќе плати македонскиот народ за кризата што ни ја сервираа на маса Заев и неговите „чадори“, сакам само да потсетам од каде почнавме, а каде завршивме: По изборите во 2014 година Заев не ги призна резултатите затоа што, наводно, изборите биле нелегитимни, а ВМРО-ДПМНЕ украдо 200.000 гласови. Тврдеше дека за власта гласале фантоми и поради тоа владата мора да поднесе оставка. На 11 декември се докажа дека обвинувањата на Заев се лажни и неиздржани. Но, во тие две години на криза државата беше турната на колена, темелите поткопани, а народот изманипулиран до таа мера што лидерот на опозицијата денес се повикува на 435.000 гласа, кои му даваат мандат да тргува со националните интереси.

Во случај Заев да ја прифати платформата, гласачите Албанци ќе бидат задоволни. Но, се прашувам како ќе реагираат Македонците што гласаа за СДСМ? Дали ќе се согласат Заев да донесе одлука во нивно име или ќе излезат на улица и ќе побараат одговорност од него за измамата?

Тие што сè уште не разбираат што бараат албанските партии, односно што треба Заев да прифати за да формира влада, можат да прочитаат во продолжение:

ПЛАТФОРМА НА АЛБАНСКИТЕ ПАРТИИ

1 Постигнување целосна рамноправност во согласност со Охридскиот договор и Уставот

скиот народ во Македонија во периодот од 1912 година до 1956 година.

■ Правилно спроведување на принципот на мултиетничноста во Уставот на РМ, каде што Албанците се сметаат за државотворна нација, поддржување секаква правна и уставна иницијатива што ја засилува националната рамноправност за албанското население.

2 Постигнување економска рамноправност и општествена благосостојба, особено преку рамномерен регионален развој

■ Создавање нов механизам, во форма на една државна комисија за финансирање на општините, за донесување одлуки со право за владини грантови во корист на општините.

■ Постигнување целосна јазична еднаквост, употребата на албанскиот јазик на сите нивоа на власта и гаранција за неговата примена како фундаментално и уставно право. Уставот на Република Македонија треба да утврди дека „македонскиот јазик и неговото кирилско писмо и албанскиот јазик со неговото писмо се официјални јазици во Република Македонија“.

■ Создавање министерство за политички систем и за односи меѓу заедниците, како надлежен орган за почитување на правата на заедниците и за поттикнување на економскиот и на социјалниот развој во неразвиените подрачја.

■ Сеопфатна дебата за знамето, химната и за државниот грб на Република Македонија, со цел државните симболи да ја рефлектираат општествената мултиетничност и етничката рамноправност.

■ Остварување правична застапеност во органите за безбедност, војската, разузнавањето и правдата.

■ Усвојување резолуција во Собранието на Република Македонија со која се осудува геноцидот врз албан-

■ Остварување правична застапеност во сите нивоа на централната власт, како и во јавните служби или претпријатија со јавни акции.

3 Засилување на владеењето на правото, како предуслов за напредок на евроатлантскиот интегративен процес

Спроведувањето на реформите во согласност со договорот во Скопје, Препораките на Прибе, итните препораки на Европската комисија, како и препораките од пристапниот дијалог на високо ниво со ЕУ.

Поддршка за непристрасно вршење на работата на специјалниот обвинител, без етнички и политички предрасуди.

Целосно расчистување на прашањата и на судските постапки како „Сопот“, „Бродец“, „Монструм“ и „Куманово“ преку една анкетна комисија или меѓународен независен орган.

4 Создавање дух на доверба во функција на добри меѓуетнички односи како суштински елемент за политичка стабилност во земјата

Преземање афирмативни мерки за обезбедување финансирање на албанските културни институции на централно и на локално ниво.

Создавање една централна институција за унапредување на јазици-

те на заедниците, која ќе обезбеди подготовка на преведувачи, уредници и на предавачи.

5 Решавање на спорот за името, во согласност со европските вредности и принципите на меѓународното право

Усвојување заедничка и обврзувачка резолуција во Собранието на Република Македонија со која Владата на Република Македонија се обврзува активно да се вклучи кон решавањето на спорот за името.

Вклучување на Албанците во работната група за директни преговори со Грција.

6 Добри односи со соседите

Вклучување на Албанците во работната група за директни преговори со Бугарија.

Соработка со Косово и Албанија за интегрирано гранично управување.

Отворање на нови гранични премини.

7 Брза интеграција во НАТО и во Европската унија

Исполнувањето на наведените точки ќе го деблокира патот на Македонија кон целосна интеграција во НАТО и отворање на преговорите за членство во Европската унија.

Исполнувањето на овие цели ќе се следи преку организирање тркалезна маса на албанските парламентарни партии. Тркалезната маса на албанските парламентарни партии ќе се одвива во согласност со принципот на ротација и ќе служи како платформа за усогласување на политичкото дејствување и транспарентна комуникација со меѓународните партнери на Македонија, особено барајќи ја поддршката на Европската унија и меѓународните институции. Тркалезната маса ќе ги определи роковите за спроведување на наведените цели, во согласност со законите и Уставот на Република Македонија. ■

„ИНТЕЛЕКТУАЛЦИТЕ“ НА СДСМ ВО ОДБРАНА НА ПАРИТЕ ОД ГРАНТОВИТЕ

„Аман амбасадори, држете, не давајте. Не даваме да ни ги чепкаат спонзорите, отворени сме четири прсти, ќе кодошиме, ќе работиме и натаму против Македонија. Проверено е! Само не секнувајте ги грантовите и помошта за нас и за нашите СДСМ и Беса. Аман!“ Вака, најверојатно, би гласело искреното писмо од „интелектуалците“ до ЕУ и до САД. Сепак, најмногу загрижува бројот. Па нели само 23 лица се потпишаа?! Ма дајте бре луѓе. Има стотици други што заслужуваат да бидат таму. Барем полтрони не ни недостигаат. За нивна среќа, ги засенија „невладините“ плачковци. Очајнички крикови на Македончиња на кои СОС им „брцна“ в око или, поверојатно, во медот. Од „пчеларот“ Сорос. Па, ако може да биде филантроп, чуму не и пчелар. Второто е поверојатно...

Пишува | Љујчо Цвејановски

Велат дека најдобриот и најкус опис на поимот интелектуалец е дека тоа е човек што секогаш користи повеќе зборови од што е потребно, повеќето неразбирливи, за да го објасни токму тоа што не го разбира. А што бива со македонските интелектуалци, особено тие што толку страшно милуваат да се самонаречат така? Да, истите тие 23 лица, кои љубат да пишуваат писма. Настрана што сè изнапишале во одбрана на амбасадорите, небаре некој кажа некаква невинина за нивното безобразно и еднострано дејствување во државата, настрана и што сите се „интелектуалци“, но едно е сигурно. Дефинитивно, користеле премногу зборови. Може, едноставно, да напишат: „Аман, држете, не давајте. Не даваме да ни ги чепкаат спонзорите, отворени сме четири прсти, ќе кодошиме, ќе работиме и натаму против Македонија. Проверено е! Само не секнувајте ги грантовите и помошта за нас и за нашите СДСМ и

Беса. Аман!“ Верувам, дека овие триесетина зборови многу повеќе и подобро ја кажуваат намерата на овие 23 полтрони, кои застанаа на „браникот на амбасадорите“. На татковината не би ни можеле затоа што не им прилега, а не е ни толку исплатливо, нели. Вистина е дека се изнапишувале демагогии и глупости во писмото, кое во секоја друга држава би било причина за животен потсмев, но тие настапија гордо во сопствената лакрдија. Горда антимакедонска, но проамбасадорска гарда. Настрана, некој требаше да им каже дека често во животот е подобро да молчиш и да дозволиш да те сметаат за будала, отколку да проговориш и да ги тргнеш сите сомнежи. А тие саглам си се отворија во писмото...

СЛЕДУВА УШТЕ ПОПОЛТРОНСКО ПИСАНИЕ ДО АМБАСАДОРИТЕ?

Уште побитно прашање во целата трагикомедија на самонаречените „интелектуалци“ е чуму само дваесет и тројца? Па секој нормален и троа подобро

упатен во приказката на засегнатите и вљубени во епистоларни одбранбено-амбасадорски преписки ќе ви каже дека ова е вистинска срамота. Не, не мислиме на полтронската и бедно срочена содржина, тоа се гледа од авион. Срамота е што само 23 лица се потпишале на писанието. Бедотија од бројка. Навистина, арам да им е на другите стотици долгогодишни корисници на парите на Сорос, УСАИД, но и на германска, шведска, данска, холандска, британска, француска, норвешка и каква ли не амбасада. Чуму истите тие што изградија кариера, настрана хаџиенди и ред други подвижни и неподвижни лезети, сега го одбегнаа задолжителното и подразбирливо присуство на оваа срамна листа?! Ајде и „интелектуалците“ настрана, но меѓу потпишаните се најде само еден новинар, а и тој никој не го познава? Што бидна со стотиците други „професионалци“, кои со децении ги молзат овие високомечни странски крави? Или таа плејада соросидни ликови, кои секоја вечер беседат на везден истите медиуми, зошто и ним им

КАРАКАМИШЕВА-ЈОВАНОВСКА: СРАМ ПРЕКУ ЛАГИ, ИЗВРТУВАЊА И ПОЛУВИСТИНИ

Писмото потпишано од една мала група македонски професори и самонаречени интелектуалци е, во најблага форма кажано, срам за македонската интелектуална и универзитетска мисла, вели проф. д-р Тања Каракамишева - Јовановска од Правниот факултет во Скопје, според која тоа изобилува со многу неточни информации и класични извртувања на вистината, кои се веднаш видливи. Јасно е како бел ден кој го изблудува на политичките интереси на СДСМ да ги дискредитираат по милионити пат ВМРО-ДПМНЕ и Никола Груевски, ама сега преку „независните“ интелектуалци.

КАРАКАМИШЕВА-ЈОВАНОВСКА: Невкусно е и безобразно од интелектуалци да се обраќаат со директна поддршка на амбасадорите на земјите-членки на ЕУ преку пласирање лажни информации, извртувања и полувистини. Трагично е македонски интелектуалци да спаднат толку ниско за да кажуваат лаги и измислици за политичката состојба во РМ поради некои свои лукративни или кариеристички интереси и побуди. Уште посрамно е за годините што ги носат и за титулите со кои се перчат да фабрикуваат такви дискредитирачки информации насочени исклучително против една личност, Никола Груевски и неговите најблиски соработници. Лажните информации содржани во писмото личат на класичните удбашки етике-

тирања познати од времето на социјализмот. На јавноста ѝ е познато дека добар дел од потпишаните се во тесни врски со удбашките структури во земјата и во Србија, така што мотивот да го нападат лично Груевски пред странските дипломати и пред европските и американските институции е повеќе од очигледен и лукративен. Многу добро се сеќаваме како до вчера дел од потпишаните професори му се додворуваа на Груевски во секоја можна пригода, како молеа пред неговиот кабинет со часови, како работеа на негови проекти без ниту еден напишан збор ама за дебелите хонорари, како се лигавеа дека тој е единствениот политичар-реформатор во РМ и дека само тој е способен политичар во земјата, како му се пикаа во секоја можна пригода да бидат поблиску до него, како му се додворуваа на секаков можен начин, дури и на штета на професијата, за сега, наеднаш, сите тие познати митации, познати криминалци и луѓе со образ-фон да застанат на стартна линија за канонаден напад против Груевски. Срамота.

Во писмото, токму оваа одбрана група митации се повикува на одбрана на принципите на парламентарната демократија во нашата држава, кои замислете, „постепено во 11-годишното владеење на Груевски прерасна во автократски режим на хибриден политички систем“. Срам. Професори што немаат поим дека „политички режим“ и „политички систем“, е, всушност, едно исто, два поима со исто значење. Срам за професори и за интелектуалци, кои немаат поим што збору-

ваат и што пишуваат. Мислат дека ако кажат авторитарен режим на хибриден политички систем дека кажале голема дума. Вистината е дека кажале едно големо ништо. Измешале принципи на парламентарна демократија со режим со систем и на крај се посрамиле пред целата македонска и меѓународна јавност за сите пари, што во изминатите 11 години ги зеле токму од Груевски. Рани куче да те лае.

Понатаму, во писмото велат „идилата на 11-годишното владеење во континуитет на ВМРО-ДПМНЕ беше разоткриена во 2016 година, кога беа откриени големи скандали на неовластено прислушување од страна на МВР на сите тие што размислуваа поинаку“. Бреј. Не случајно, туку потсвесно овие интелектуалци и професори зборуваат за идилата на 11-годишното владеење на ВМРО-ДПМНЕ кога најголем дел од нив клеа пред кабинетот на Груевски и се нудеа за разни функции. Ајде да потсетиме дека токму проф. Кекеновски му се нудеше на Груевски да биде претседателски кандидат на ВМРО-ДПМНЕ на претходните претседателски избори. Значи да биде кандидат од партијата што сега ја нарекува мафијашка. Демек, тогаш кога Кекеновски се нудеше да биде кандидат за претседател на РМ не била мафијашка, а сега наеднаш стана мафијашка и криминална. Што е многу, многу е.

Да не ги отвораме досиејата на другите „дугегрижници“. Може да се напише цел ферман. Криминал до криминал. Дел од потпи-

шаните на писмото се и професори по право, кои би морале да знаат дека неовластеното прислушување кое, како што велат, се случувало во МВР кон тие што размислувале поинаку, мора и да го докажат. Дали имаат увид во некои други материјали, кои јавноста не ги знае, дали имаат увид во нешто што ниту СЈО, наводно, го нема, треба сериозно да се истражи и оцени. Дали овие лица имаат увид во некоја поголема колекција од нелегално снимени разговори за кои јавноста знае дека е сè уште во рацете на Заев?

Од каде имаат информации дека други луѓе, кои мислеле поинаку од власта, биле прислушувани од власта!? Потоа, како можат како правници да се потпишат на писмо во кое се тврди дека во прислушуваниите материјали биле откриени финансиски скандали, изнудувања пари, учени и сл. кога во Законот за кривичната постапка јасно стои дека незаконски собраните информации не можат да послужат како легални докази во постапката. Слушнале ли тие воопшто за пресумпција на невиност, за законитост на докази и за многу други начела врз кои е заснована кривичната постапка или само на хартија се професори по право. Врв на срамот е констатацијата наведена во писмото дека од тој момент кога се објавиле „бомбите“ Македонија се соочила со проблеми од криминална природа, а не со идеолошки судир. Од тој момент, замислете, Македонија се соочила со „битка за владеење на правото и за спроведување кривична одговорност на криминализирани политичари“. Ниту еден збор за нивниот миленик, сега од другата

страна, вистинскиот криминалец-политичар што го штитат со сета сила, ниту збор за тоа какво владеење на право има во земја во која Заев се ослободува од гонење со акт на СЈО, преку погazuвање на сите претходни дејства преземени од судот, и со грубо газење на сите докази што инфлагранти докажуваат криминал кај нивниот партнер и кај нивните удбашки пријателчиња. Величањето на противустваното СЈО во системот, неодговорното навивање во корист на СЈО е дополнителен срам за професорите правници потпишани во писмото. Да се величи орган што е срам за правната професија значи да си на исто срамно ниво на знаење како и јавните обвинители во тој противуствен орган. Набедувањето и лажното информирање во писмото дека ВМРО-ДПМНЕ отворило војна против амбасадорите на земјите-членки на ЕУ и на САД е грдо извртување, кое не прилега да биде изнесено во отворено писмо од професори и од интелектуалци. Немешање во внатрешните работи на независна Република Македонија од никого, а најмалку на амбасадори на туѓи држави, чијшто мандат е јасно дефиниран во Виенската конвенција за дипломатски работи, е јасна порака и сигнал на партијата што е на власт дека нема да дозволи Македонија да стане место каде што секој ќе свири така како што сака и по ноти што ги одбрал, и дека тоа е недозволиво и нема да се толерира. Таквото мешање, таквото неповикано вршење работи за сметка на друг, е грубо кршење на сите дипломатски протоколи, кршење на принципите на меѓународното право и политика и директна повреда на Уставот на РМ.

Понатаму, во писмото стои дека овие напади кон амбасадорите биле со цел да се „маскира досегашната практика на владеење со корупција и со целосна приватизација!“. Гледај кој зборува за целосната приватизација на државата, па половина од потпишаните на директен или индиректен начин беа вклучени во најмрачните процеси на македонската приватизација направена некогаш, или како експерти или како консултанти. Дозволија да се ограби целиот општествен имот на државата со цел да се стави во рацете на неколкумина олигарси - нивни пријатели, кои потоа дебело ги наградија за таквата услуга. И сега тие луѓе имаат образ да зборуваат за правда, за право и за лицето на другиот? Најгласното извртување содржано во писмото е извртувањето на вистината за средбата меѓу Груевски и рускиот амбасадор со директна импутација дека Груевски и неговата партија се проруски настроени. Констатацијата дека „финиот начин на комуникација и префинетиот дипломатски речник на Груевски со рускиот амбасадор“ овие големи и учени професори ја извлекле од нивното сознание дека Груевски ја води Македонија во преграките на Русија.

Да резимирам. Целово писмо е доказ дека хартијата трпи сè. По неговото читање, најверојатно, и амбасадорите си рекле „аман, ве молам, доста нè браневте. Ова е премногу дури и за нашиот стомак“.

беше скратена честа. Од десетта страна, на писанието се најдоа 14 Албанци и 9 Македонци. Иако за овие вторите националности и не е толку сигурна, но на што се должи овој реален бојкот на недоветните вљубеници во делото на Бејли, Жбогар, Алтхаузер, Стефансон и на другите донатори? Најверојатно, другите не ни стасале да се потпишат токму поради наведените колеги. Со зголемување на бројката, би се намалило значењето на парафот на потпишаните. Вака, избрзале поради кратење на „конкуреницијата“, која со душа и срце сакала, но не успеала да се потпише. Писмото, едноставно, заминало. Така, сега се само 23 одбрани, со фантастични предиспозиции за следните грантови и проекти. Вратите на амбасадите им се широм отворени, за „век и веков“. Одлична инвестиција, настрана, можете само да замислите колку сега ги мразат другите недоветни вљубеници во амбасадорските придобивки. Но ова нема вака да

заврши, сите тие други стотици „интелектуалци“, професори, новинари, аналитичари и ред други нема да се предадат толку лесно. Во прашање се милиони. Евра, долари, франци. Во очекување сме на ново, уште „посилно“ и дузина пати пополтронско писмо од лутата и измамена конкуренција...

СИМУЛТАНИОТ КРИК НА „ИНТЕЛЕКТУАЛЦИТЕ“ И НА НЕВЛАДИНИТЕ ЧЕДА ВОЗЉУБЕНИ ВО СОРОС

Очајниот крик на „интелектуалците“ го засени уште погласниот плач на „невладините“. Не бадиджала, и двете групации се во наводници. Таму се повеќе од заслужено. Првите, кои се десеткратно повеќе од потпишаните на писанието, би требало да бидат во постојана одбрана на некаков систем на вредности. Барем, така е во теоријата на интелектуализмот. Овие нашите во наводници, се во одбрана само

на Соросовите вредности, кои, реално, не би ни можеле да се наречат така. Исплатливоста на протежирањето на нечија идеологија, макар и посрана, создаде уникатни „интелектуални“ чеда во државата, ред стерилни дилетанти, кои се „шлепуваат“ преку своето знаење - не да создаваат, туку да ги преплакуваат работните добиени од страна. Нафатирани извршители на задача, макар и странска. Да, овие класични опортунисти и општествени крлежи одлично егзистираат од својот „труд“. А добро наплате-

ниот ангажман е само една од нишките што ги спојуваат со „невладините“, сличен вид крлежи (дел здодевени како болви, хибрид болвокрлеж), кои освен опортунизмот, се корисници на истите донатори, но и се водени од идентична премиса, идеологија и цел. Не случајно, дел од овие „интелектуалци“ се на чело на најизвиканите Соросови НВО во Македонија. Прекрасно си се надополнуваат, а веројатно, овде им помага и генетиката. Штетник со штетник, очигледно, добро се разбира.

По очајот на „интелектуалците“ следувааше толку очекуваниот плач на „невладините“ или, подобро кажано, антивладините, кои координирано и толку соросовидно скроено залелелкаа против „Стоп операција Сорос“. Разбирливо и оправдано. Па СОС застана пред нивниот баснословен сеф, го нападна дарезливиот психопат и мецена, се закани дека ќе ги секне сите тие прекрасни, толку слатки долари.

Очекувана реакција од Македончињата, кои се надеваа дека преку своите филијали со квазиидеологијата ќе метастазираат во целото општество, чин што солено го наплатија. А како поинаку, освен со закана за тужби да ја бранат својата штетничка егзистенција? Никој од нив и не очекуваше фер-плеј. Да, не требало да биде „Метаморфозис“, „Метастазис“ подобро им прилега. А ако мислеа дека нивните глупости ќе траат до недоглед и дека никој нормален

никогаш нема да се осмели да застане на патот на небулозната пропаганда и прозирни идиотщини, заземање страна и јасна цел за уривање на еден поредок, очигледно, не сфатиле многу работи. Си живеее во сказна. Не од Грим или Андерсен, Соросова, се разбира. Арно ама, како секоја сказна, и нивната има сериозна утка. Размислете. Ако чевличето на Пепелашка толку совршено ѝ одговарало, тогаш зошто ѝ паднало? ■

МАКЕДОНИЈА НИКОГАШ ПОСЛАБА, А ЌЕ РЕШАВА СТРАТЕГИСКИ ПРАШАЊА

Пишува | Горан Момирски

Македонскиот народ и македонската држава во најсложаната фаза од своето постоење како независен меѓународен субјект ќе влезат најслаби во својата историја. Со поделени граѓани, закрвени македонски политички партии, обединети партии на Албанците, коишто поттикнати од несериозната политика на лидерот на СДСМ бараат уште едно редефинирање на државата, Македонија влегува во период во кој се соочува со опасност од исчезнување, најмалку со исчезнување на политичкиот и на општествениот систем кој се гради од 1945 година, а кој гарантираше опстојување на македонската државност и историски континуитет на македонскиот народ.

За голем број теоретичари на политичката наука секоја криза е можност со надминување на старите проблеми што го запираат развојот на општеството и државата да се влезе во нов циклус, кој може да донесе напредок. За жал, во Македонија иако за дел од проблемите може да важи оваа научна теза, за стратешките прашања напредокот не може да биде еднаков за сите. Прифаќањето на платформа-

та на албанските политички партии, која официјално освен поединци не ја осудија ниту Брисел ниту Вашингтон, не може да значи напредок за Македонија, туку само за албанските политички првенци и за дел од албанските граѓани во Македонија. Воведувањето на албанскиот јазик како втор службен јазик во земјава и другите барања, како осуда на геноцидот врз Албанците од 1912 година, се национално исклучиви на една заедница и како такви мора да се отфрлат.

Ситуацијата со албанската платформа, барем во практична меѓучовечка смисла, можеше да биде многу поприватлива доколку во периодот зад нас од кога во Струга, Кичево, Гостивар, Тетово или во Чаир, каде што има градоначалник Албанец, Македонците ги имаа сите права за кои сега Албанците прават проблем. Да видиме искрена намера на албанските политичари дека прават сè што можат за да ги третираат Македонците, Турците, Ромите, Србите, Власите како рамноправни со Албанците, можеби ќе имаше некаква логика и разбирање за нивните сегашни барања. За жал, тоа не се случи ниту видовме намера за такво нешто. Во ниту една од општините каде што Албанците се доминантно

население не работат веб-сајтовите на македонски јазик, а доколку нема меѓупартиски договор за поддршка, не важи ниту Бадинтеровото правило, односно освен Албанците никој друг нема никаква можност за развој. Со тоа албанските политички партии и нивните првенци го зацементираа стравот кај Македонците и сите други заедници дека ревидирањето на Охридскиот рамковен договор, кој е инкорпориран во Уставот, ќе значи развој само за албанската заедница, а не и за сите граѓани.

Правото да се говори на свој мајчин јазик како едно од основните човекови права е неприкосновено и за Албанците во Македонија, но тоа важи само кога треба да се „земе“. Кога Албанците треба да „дадат“ или да бидат разумни и солидарни со останатите, тогаш не важи. Ова е особено важно во ситуација кога албанските партии одбиваат да прифатат албанските деца да учат македонски јазик од прво одделение, токму во годините кога најлесно и најприродно се учи кој било јазик. Благодарение на овој политичко-етнички инает кај Албанците, најголем дел од Албанчињата не го говорат официјалниот јазик на државата и со тоа создаваат услови

за натамошно разидување со Македонците и останатите што го говорат единствениот службен јазик, кој не е само средство за комуникација туку и кохезивно лепило околу со кое се поврзуваат сите граѓани.

Албанските партии мора да знаат дека без еден јазик што го говорат сите, а без заедничка историја, култура, фолклор и без излетите на Заев, земјата е осудена на кантонизација, федерализација или како сакате наречете ја длабоката поделба што е пред нас. Ова е особено важно во ситуација кога кај албанските политички фактори и голем број граѓани воопшто нема желба за вистинска унитарност, туку само за привремено делење на ресурсите на земјата, додека не се оствари Призренската лига.

АЛБАНЦИТЕ БАРААТ РАМКОВЕН ДОГОВОР ЗА ПРОМЕНА НА РАМКОВНИОТ

Албанците во Македонија и секаде во светот се умни луѓе, домаќини и, пред сè, многу реални и практични. Тие знаат дека ова е можеби последна шанса да ги добијат правата што не се предвидени никаде и што не ги добила ниту една друга малцинска група во светот. Тие знаат дека сега шансата ќе трае до завршувањето на најголемата поделба меѓу Македонците во последните 70 години и затоа, прво, се обидуваат да ја продлабочат и продолжат кризата во македонскиот

Пораките што деновиве ни дојдоа во изворна форма од Брисел и од Вашингтон јасно ја покажуваат ситуацијата во која се наоѓа Македонија 26 години по својата независност. Изјавата на портпаролката на ЕК, Маја Коцијанчич, дека ЕУ бара широка коалиција за да, меѓу другите прашања, се реши и името и небулозите на американскиот конгресмен Дејна Рорабахер, кој тврди дека Македонија не е држава и треба да се подели, се закана, односно мизансцена во која Македонија треба да прифати други, навидум, полесни барања. Дали за Вашингтон и за Брисел разумниот компромис во ситуација кога налудничавиот руски лобист бара поделба на земјата, а Брисел најавува промена на македонскиот идентитет е државотворност за Албанците во Македонија и де факто федерализација? Дури и Коцијанчич и Рорабахер да не се на иста линија, дури и Брисел да има искрени намери, впечатокот е дека на Македонија се врши невиден притисок, кој во најмала рака треба да заврши со некаков компромис. Освен темелни реформи според препораките на Прибе, секој друг компромис што навлегува во унитарноста и во уставните принципи ќе биде катастрофален за Македонците и за другите граѓани

блок, и второ, без разлика на нивните длабоки разлики во поглед на исламот и прифаќањето на западните вредности, глумат единство.

Една од работите што ги кочи и која може да им ги урне плановите е тоа што последниот попис, кој во Македонија е извор на колективни човекови права, е спроведен во далечната 2002 година. И на пилињата им е јасно дека причината зошто Али Ахмети одбива спроведување попис е опасноста тие да се под 20 проценти од вкупното население што според Уставот значи губење на посебните бенефиции како најголемо малцинство. Албанците со попис можат да го загубат и ова што го имаат затоа што и тие знаат дека од последното пребројување наваму поголем број од албанските деца државјани на Македонија се раѓаат во странство, а само во Хамбург живеат повеќе од 20 илјади Албанци од Македонија. Колкав ли е тогаш вкупниот број Албанци од Македонија во цела Германија, во Швајцарија, Белгија, Италија или во Данска. Лидерите на ДУИ, Беса и на другите партии знаат дека бројот на иселените Албанци од Македонија, процентуално земено, е многу поголем од Македонците. И, конечно, знаат дека ова е последна шанса да направат нов рамковен договор за менување на Охридскиот рамковен договор, во кој тие би се стекнале со права кои за другите заедници

во Македонија се само товар, пред сè финансиски, кадровски.

ЕТНОЦЕНТРИЗМОТ НА АЛБАНЦИТЕ НЕ ГО ПРИФАЌААТ И ДРУГИТЕ ПОМАЛИ ЗАЕДНИЦИ

И, навистина, каков кар ќе имаат Македонците или Турците од агенција која ќе треба да решава и да ја контролира употребата на албанскиот јазик на сите нивоа на територијата на целата земја или од меѓународна комисија која ќе проверува дали Албанците се застапени во сите институции (особено што нема потреба од посебни комисии за работи што можат и самите Албанци во владата да ги проверат). Каква корист имаат Ромите или Србите, на пример, од исполнувањето на платформата што ја предлагаат Албанците. Зар околу 200 илјади Турци, Роми, Срби, Бошњаци, Муслимани, Египќани, Власи, Хрвати, Црногорци, Бугари, Грци треба да имаат помали права од Албанците само затоа што не се подготвени за војна или затоа што не се граничат со своите матични држави, иако во случајот со Србите има сличности поради заедничката граница. Зар сите помали заедници треба да уживаат помали права затоа што немаат своја платформа. Што ќе се случи ако овие 200 илјади луѓе се соберат под иста платформа и побара и нивните јазици да бидат официјални? ■

МАКЕДОНИЈА ЌЕ ОПСТОИ И ПОКРАЈ СИТЕ ПРЕДАВСТВА

СДСМ и натаму со странските платеници ја урива Македонија. Нивните сојузници се Соросовите платеници, странските амбасадори и шарената револуција. На сите најголема пречка им е идентитетот на Македонија. Без промена на идентитетот нема влез во НАТО и во ЕУ. Тоа го сакаат од надвор, тоа го сака СДСМ однатре. Кој ќе победи? Дали СДСМ и неговите сојузници од надвор или партијата ВМРО-ДПМНЕ, која за сојузник го има народот. Последните избори покажаа дека победник е ВМРО-ДПМНЕ. Ќе додадеме: тоа што го сака народот никој не може да го оспори. Македонија мора да опстои во борбата за својот опстанок, вели Арсов во интервју за неделникот „Република“

Разговараше | Ненад Мирчевски

Осумдесетгодишниот Драги Арсов, прв потпретседател на Собранието на РМ, е еден од учесниците во преговорите за поделба на власта по првите повеќепартиски избори во независна Македонија. Арсов со големи емоции се потсетува на период по изборите во 1990 година, на кои ВМРО-ДПМНЕ победи, но не успеа

да формира влада. Тој тврди дека раководството на ВМРО-ДПМНЕ тогаш било измамено од кликата на СДСМ, а Глигоров четири пати одбил да им го довери мандатот за формирање влада и покрај јасната определба на граѓаните. Арсов ќе остане запишан во македонската историја и како потписник на декларацијата за независност.

■ **Деновите како никогаш порано е актуелна владата од 1992 година, но ретко кој ја споменува и ситуацијата од 1990 година, кога ВМРО-ДПМНЕ победи на изборите, а претседателот Киро Глигоров четири пати одби да му го додели мандатот на Љубчо Георгиевски. Што се случуваше таа 1990 година?**

АРСОВ: Лично сметам дека на Македонија не може да ѝ се случи тоа што се случуваше во 1990 година и во 1992 година, кога мандатот за состав на нова влада насилнички беше одземен од ВМРО-ДПМНЕ, партија што и тогаш беше победничка на изборите како и сега.

Во 1990 година лично учествував во разговорите за поделбата на власта по победата над партиите наследници на комунизмот. Тогаш наша најголема пречка беше прифаќањето на Киро Глигоров за претседател на Републиката, по вториот круг на гласањето, кога, дефинитивно, пратениците на ВМРО-ДПМНЕ беа целосно изманипулирани. Изборот на Глигоров беше пораз за младата македонска демократија, која пред тоа ја почувствувавме, откако ВМРО-ДПМНЕ беше партија што со најголем број пратеници (38) влезе во парламентот. Никој не веруваше дека ќе го дочекаме тоа што ни го направија Глигоров, Стојан Андов и Петар Гошев, кои погазија сè што договоривме претходно.

Тие не ги прифатија нашите предлози за мандатар на новата влада. Ги отфрлија нашите кандидати, прво Александар Лепавцов и Тодор Богданов, а потоа Милан Ставрев и Панде Костурски. „Може ли уште некој да понудите!“ Додека Љубчо Георгиевски и Борис Змејковски зашеметено се чудеа на невидената ароганција, јас се јавив „можеме“, реков, „Што мислите за Драган Богдановски! Нивната реакција

беше шокирачка. Веќе немаше разговор – нашите кандидати беа одбиени“.

Експертската влада што беше формирана од Никола Кљусев, не беше влада на ВМРО-ДПМНЕ, туку влада на Киро Глигоров.

■ **Дали е точно дека тогаш постоел меѓупартиски договор – СДСМ да предложи претседател, тоа е Киро Глигоров, а ВМРО-ДПМНЕ да даде мандатар за влада?**

АРСОВ: Точно е дека по првите парламентарни избори се водеа меѓупартиски разговори меѓу СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ. Разговорите што ги предлагаа СДСМ се водеа во просториите на ЦК СКСМ (сегашна Влада на РМ), ВМРО-ДПМНЕ своите разговори ги водеше во Универзитетската библиотека „Св. Климент Охридски“, во канцеларијата на тогашниот директор Васил Манчев.

Во тоа еуфорично време Универзитетската библиотека, каде што се собиравме речиси секој ден, беше средиштето на младата македонска интелигенција, која сакаше политички промени во Македонија.

Во почетокот разговорите меѓу СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ се одвиваа тешко бидејќи и едната и другата партија претендираа на свој кандидат за претседател на Република Македонија.

СДСМ во овие разговори не попушташе и жестоко се бореше за претседателската функција. ВМРО-ДПМНЕ ја имаше поддршката од целиот народ. И таа сила не можеше да се победи без итрината со која се служеше СДСМ. Тој преку старата влада го наметна законското ограничување од 40 години за претседател на Република Македонија. Тоа создаде пречка за Љубчо Георгиевски да се кандидира. Спречи нешто што не можеше никако да се спречи.

По овој настан патот на Киро Глигоров беше пробен. Другите наши предлози лесно се одбиваа – прво архиепископот г.г. Михаил, кого го заплашија дека ќе му ја симнат мантијата, а потоа и Блаже Ристовски, кој беше претходно изманипулиран и место да биде наш кандидат за претседател, тој за таа функција го предлагаше Киро Глигоров.

Откако во просториите на пратеничката група на ВМРО-ДПМНЕ во Собранието на РМ му реков на Блаже Ристовски дека го повикавме за да го предложиме за наш кандидат за претседател на републиката, тој без двоумење ми одговори: „Зошто не го предложите Киро Глигоров!“ Да се чудим! Ние го предлагаме Блаже Ристовски, а тој – Киро Глигоров. Ете, тоа беше Блаже Ристовски во тоа време – верен приврзаник на Киро Глигоров и на комунистичкиот систем, а таков, за жал, беше и најголемиот дел од македонската интелигенција.

Разговорите за претседател на републиката завршија недоволно за ВМРО-ДПМНЕ. Завршија на насилнички начин. Киро Глигоров беше избран за претседател, по второто гласање, откако пред тоа се изврши силен притисок врз пратениците на ВМРО-ДПМНЕ да го променат своето мислење за Глигоров. Тој ја немаше поддршката од мнозинството пратеници на првото гласање.

■ **Значи СДСМ и Глигоров тогаш ја измамија ВМРО-ДПМНЕ, односно не го почитуваа договорот?**

АРСОВ: Точно, СДСМ и Глигоров ја измамија ВМРО-ДПМНЕ за мандатарот на новата влада. Откако во разговорите за поделба на власта ВМРО-ДПМНЕ прифати кандидатот за претседател на РМ да биде од СДСМ, се договоривме кандидатот за премиерското место да биде предложен од ВМРО-ДПМНЕ. Жив сведок сум дека овој вонпарламентарен договор беше гарантиран како „цврст“ договор, обврзувачки за двете страни. И што се случи. Повторно измама! Не помогнаа предупредувањата дека ВМРО-ДПМНЕ повторно ќе биде изманипулирана. Никој не веруваше дека ќе се случи тоа што се случи. Не верувавме дека имаме работа со докажани комунисти – болшевици. Посебно Киро Глигоров беше типичен пример од редовите на Титовите комунисти – „по професија

– револуционери“. Таков беше Темпо и сличните на него, кои ја уништија Македонија во времето на НОБ, посебно по Првото заседание на АСНОМ.

Прво, договорот за мандат на влада повекепати се одложуваше, додека не стана јасно дека нема ништо од договореното со Киро Глигоров! Едноставно, бевме измамани на најдрзок начин. Поранешниот систем на кој му припаѓаше Киро Глигоров не падна.

Второ, се уверивме дека за Киро Глигоров, вонпарламентарниот договор за поделба на власта не значи ништо. Откако седна на претседателскиот трон, тој веќе беше недопирлив за сите нас. Со апсолутистичката власт палеше и гасеше заедно со СДСМ. Не прифати поделба на власта. Покрај претседателската, ја грабна и извршната власт. Владата на Кљусев беше чисто влада на Глигоров, а не на ВМРО-ДПМНЕ.

Единствено што ВМРО-ДПМНЕ го доби по изборите како победничка партија беше едно од четирите потпретседателски места на Собранието на РМ. Тоа место ми припадна мене од кое по извесно време се откажав, поднесувајќи неотповиклива оставка.

Сите наши обвинувања во парламентот дека Киро Глигоров изврши „пуч“ врз младата македонска демократија беа игнорирани.

Никој не веруваше дека со таквото владеење Киро Глигоров и СДСМ ќе ја доведат Македонија до катастрофата што се случи и која сè уште трае.

■ **По изгласувањето недоверба на техничката влада во 1992 година, мандатот, конечно, му беше доделен на Љубчо Георгиевски, но откако не успеа да формира влада, претседателот Глигоров двапати му даде шанса на СДСМ, иако тоа не е предвидено со Уставот. Се секавате ли на околностите во кои се случуваа овие настани?**

АРСОВ: Посебна приказна беше владата на Никола Кљусев. Тој ништо не прифаќаше од тоа што се случуваше во Хрватска и во Словенија. Југославија се распаѓаше со војната што ја водеа Хрватите и Словенците, кои крваво се бореа за својата независност и самостојност. Кљусев, посебно Киро Глигоров со платформата Глигоров – Изетбеговиќ се бореа за спас на Југославија. Македонските функционери од типот на Васил Тупурковски и гувернерот Борко Станоевски последни го напуштија Белград во споредба со функционерите од Хрватска и од Словенија, кои веднаш заминаа дома да ја бранат својата слобода и државна независност.

Македонија од крвавите борби во Хрватска и во Словенија, вклучувајќи ја и Босна, ги добија ковчезите (40-45)

на македонските војници, испратени на фронтите во согласност со нашата техничка влада. Министер за одбрана беше генералот Ристо Дамјановски, кој цело време додека траеше конфликтот ги враќаше нашите војници што бегаа од фронтот. Беше слеп послушник на Генералштабот во Белград, како што беа слепи послушници на Белград и повеќето министри од кабинетот на Кљусев.

Пратениците на ВМРО-ДПМНЕ со сила ја наметнаа декларацијата за независна Македонија, која Андов не сакаше да ја потпише, туку ја потпишав јас како потпретседател од ВМРО-ДПМНЕ.

Не само Андов, Глигоров, владата и пратениците од СДСМ и нивните коалициски партнери тогаш повеќе ја сакаа Југославија, отколку независна Македонија. Одбиваа да се прифати во парламентот секој предлог што имаше национален белег. Наспроти отпорот од народот на Македонија и изразениот револт во одбрана на националните амандмани со кои се предлагаше Македонија да биде национална држава на македонскиот народ, во Собранието кликата на Глигоров, С. Андов и на Кљусев, на чело со Фрчкоски, го прифатија граѓанскиот устав. Со таквиот устав Македонија беше поразена, од што ни денес не може да заздравиме.

Кликата на СДСМ предводена од Глигоров, С. Андов и од Бранко Црвенковски целосно ја уништи иднината на Македонија – го смени знамето, го уништи стопанството со приватизацијата за на крај Македонија да стане заедница на етничките заедници. Жив срам од кој тешко можеме да се ослободиме. Згора на тоа, СДСМ и натаму со странските платеници ја урива Македонија. Нивни сојузници се Соросовите платеници, странските амбасадори и шарената револуција. На сите најголема пречка им е идентитетот на Македонија. Без промена на идентитетот нема влез во НАТО и во ЕУ. Тоа го сакаат од надвор, тоа го сака СДСМ однатре. Кој ќе победи? Дали СДСМ и неговите сојузници од надвор или партијата ВМРО-ДПМНЕ, која за сојузник го има народот. Последните избори покажаа дека победник е ВМРО-ДПМНЕ. Ќе додаме: тоа што го сака народот никој

не може да го оспори. Македонија мора да опстои во борбата за својот опстанок. Тоа што го сака народот, го сака и партијата ВМРО-ДПМНЕ.

Сите овие слободни толкувања на Уставот се должат на недоволната прецизност на членот 90. Можно ли е авторите на Уставот да не го предвидат пропустот? Или, можеби, намерно е оставен простор за евентуални злоупотреби на овој член?

Сведоци сме дека членот 90 од Уставот на РМ по последните парламентарни избори се толкува на различни начини. Според некои стручњаци по уставно прво, овој член го штити правото за добивање мандат на партијата што освоила најмногу гласови на парламентарните избори. Збрката настана откако победничката партија ВМРО-ДПМНЕ го врати мандатот откако не успеа да обезбеди мнозинство од 61 пратеник за избор на нова влада. Засега никој и не верува дека СДСМ, исто така, ќе обезбеди 61 пратеник за избор на нова влада, што беше мотив за многу шпекулации, насилства, шарени револуции итн. без да се избираат средства за да се дојде до власта. Нивните надежи натаму траат. Трае и кризата што ја создадоа. Сепак, јавноста го гледа крајот, а тоа се предвремени избори, кои ги предлага ВМРО-ДПМНЕ. Сметам дека веќе никој не сака да му помогне на СДСМ. Нема да му помогне ни недореченоста во членот 90 од Уставот на РМ што, можеби, и намерно е таков за да се создава криза. Без криза оваа партија не може да постои. Не верувам дека е намерно, но не е ни случајно, што СДСМ преку членот 90 и други слабости во Уставот бара начини за уривање на државата. Во тие намери овој пат доби помош и од албанските партии, кои на политичката сцена се појавија со црвените линии запишани во албанската платформа, подготвена во Тирана.

Ваквите позиции на СДСМ, помогнат од албанските партии предводени од ДУИ, не се за потценување. Секако дека тие прават штети и дека можат да ѝ наштетат на Македонија. Но, најмногу можат да си наштетат себеси. Уште малку недостига СДСМ да биде урнат и уништен. Од штетните последици не можат да се ослободат ни Албанците. Работите во Македонија никогаш не

биле толку лоши колку што се сега и веќе никој нема да дозволи Македонија да биде уништена.

■ **Истата таа влада на Бранко Црвенковски подоцна направи неправилни штети на македонското стопанство преку криминалната приватизација, но и беше главен виновник за прифаќањето на референцијата ФИРОМ и за менувањето на знамето. Стравувате ли дека историјата може да ни се повтори и денес, во случај СДСМ и Заев да успеат да формираат влада?**

да им помогне зашто не може да се урива повеќе од тоа што беше урнато досега. Иако Македонија економски беше уништена со криминалната приватизација на Бранко Црвенковски, иако беше сменето знамето, името (ПЈРМ за меѓународна употреба), иако се атакуваше со војна од надвор, која заврши во полза на Албанците и на нивните права, со измена на Уставот и со Охридскиот договор, со потписи на тогашните лидери и на странските олеснувачи од ЕУ и од САД. И по сите овие предавства, насилства и притисо-

S.T. Dupont
PARIS 1872

BE EXCEPTIONAL

COLLECTION ATELIER LAQUE S.T.DUPONT 1953

ЕКСКЛУЗИВНО ВО
SIGMA ГТЦ СКОПЈЕ

АРСОВ: Не, не стравувам дека историјата може да се повтори затоа што сум длабоко уверен дека СДСМ и Заев не можат да формираат влада. Историјата не се враќа назад, без оглед на тоа што СДСМ и Заев сакаат да се врати. Досега ништо не им помогна. Ни Киро Глигоров, ни Гошев, ни Стојан Андов, ни Бранко Црвенковски – творците на голготата низ која Македонија го минуваше својот пат. Наследниците на комунизмот, со помош на претходно споменатите лидери, не го урнаа претходниот систем, но тие го пробија патот за негово уривање. Веќе никој не може

ци – Македонија не беше уништена. Не. Сите овие насилства направија Македонија да биде уште посилен. Таа не дозволи и нема да дозволи да се смени нејзиниот идентитет. Македонија не може да се уништи затоа што таа настанала уште во најдалечното митолошко време – таа има своја митологија, свое име, свој јазик, своја свест за припадност и своја територија, наречена Македонија, според теонимот Македон, како што тврдат и повеќето антички автори. Таа историја не се уништува. Таа продолжува и ќе продолжува и понатаму. ■

Специјалното јавно обвинителство влегува во специјална директна пресметка со ВМРО-ДПМНЕ, откако стана очигледно дека се намалуваат шансите Зоран Заев да го реализира тоа што го вети во замена за изборниот инженеринг. За да бидат работите уште почисти, ваквиот чекор на СЈО беше најавен од „Република“ уште пред да почне офанзивата на тимот на Катица Јанева

ПО НАРЕДБА НА ЗАЕВ

СЈО

ВО СПЕЦИЈАЛНА ВОЈНА ПРОТИВ ВМРО-ДПМНЕ

Пишува | Наум Ситиловски

Тимот на Катица Јанева оваа недела само од Охрид повикала повеќе од 200 лица на распит, поврзано со истрага за донациите во партијата. Меѓу нив се вработени во полицијата, во поддршките единици на министерствата и на други државни институции во Охрид. Во СЈО биле поканети на распит и партиски функционери на ВМРО-ДПМНЕ, кои, пак, никогаш немале извршни функции.

Информациите на „Република“ претходно укажаа дека следува период што ќе биде обележан со спектакли на Специјалното обвинителство, со цел повторно да се оцрни ВМРО-ДПМНЕ и, преку известувањата на медиумите што се во директна врска со СДСМ и во финансиска поврзаност со Сорос, да се намали притисокот врз лидерот на СДСМ Зоран Заев од јавноста не само за неуспехот на изборите, туку и спроти преговорите за формирање влада со прифаќање на сеалбанската платформа.

Начинот на кој во еден ден беше пренесена информацијата од Охрид на медиумите што ја поддржуваат политиката на Заев тоа и го докажува. Без да се измени ниту збор, сите до еден ја пренесоа информацијата повикувајќи се на „свои извори во СЈО“ и додавајќи дека од таму „ниту потврдуваат ниту демантираат“.

Очигледна е заднината и времето кога СЈО ја организира оваа хајка против ВМРО-ДПМНЕ и донаторите во партијата. СДСМ не успеа и покрај изборниот инженеринг и поддршката од самонаречениот граѓански сектор да извојува победа на изборите во декември. Позицијата „втор“ според Уставот не му овозможува директен тикет на Заев за мандатар. Притоа, ниту „широка коалиција“ со сите партии на етничките партии во неа не му овозможува комоција да ја рedefинира државата. СЈО, притоа, ја злоупотреби позицијата и го отфрли случајот „Пуч“ во кој Заев беше високо рангиран во заканите за насилно уривање

на власта, со што, де факто, повторно го аболтираше лидерот на социјалдемократите.

Од друга страна, ВМРО-ДПМНЕ го потврди резултатот од 2014 година според бројот на освоени гласови во 2016 година, што фрли сомнеж врз основаноста на обвиненијата од СДСМ за местење на изборите. Сето случување по изборите, пак, неприфаќањето на условувањето за коалиција по секоја цена, односно одбивањето на антимакедонската сеалбанска платформа, само ги зацврстија позициите на ВМРО-ДПМНЕ во јавноста, наспроти падот на поддршката на политиката што ја води раководството на СДСМ со своите главни партнери Беса и Алијанса. И, очекувано, СЈО, припадното орудие на Заев, мораше да биде активирано.

Сознанијата на „Република“, кои беа објавени пред „големото откритие“ на левите медиуми, посочуваат дека во Специјалното јавно обвинителство

се повикуваат функционери, но и 1.000 до 1.500 членови на партијата ВМРО-ДПМНЕ. Главна цел на овие распити е конструирање предмети поврзани со изборите 2014 година, но и фабрикување нов, кој би се однесувал на финансирање на партијата.

За методите за распит во СЈО, со користење уцени, заплашувања и обиди за манипулирање, веќе е пишувано. Дел од тие членови на ВМРО-ДПМНЕ што беа повикани на распит пред изборите лани, во видеосведоштва ги опишаа методите на СЈО. Во СЈО ги обвинувале дека „знаеле“ дека тие не донирале, блефирале дека, наводно, постоеле снимки од банките со кои се потврдувало дека тие не ги уплатиле парите обидувајќи се да ги заплашат дека било криминал и ако некому му дале пари да уплати како донација за партијата, како и закани со притвор, ако не „признаеле“ кој им ги дал парите.

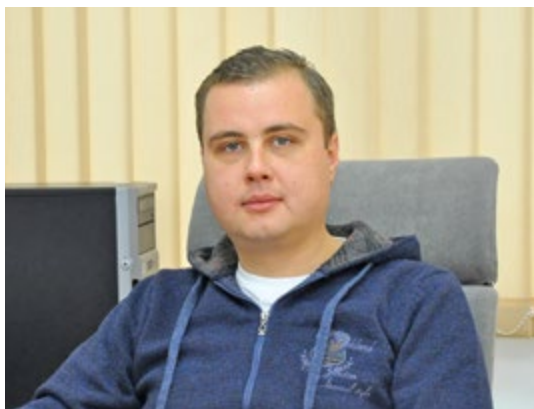
Еден од аспектите кога се разгледува оваа хајка на СЈО е што доаѓа во време кога дел од медиумите се сомневаат во финансискиот извештај на СДСМ од последната изборна кампања.

Така, „Нетпрес“ објави дузина нелогичности во финансиските извештаи објавени од Државниот завод за ревизија, за првиот и за вториот дел од кампањата, каде што се прикажани нереално ниски суми за повеќе ставки. Наведените трошоци за реклами и за пропаганда, односно реклами на телевизиите, радијата, интернет-порталите, печатените медиуми, рекламните паноа, во некои сегменти и печатењето летоци, во однос на ценовниците за реклами во медиумите што претходно беа транспарентно објавени и еднакви за сите политички партии, а пресметано со реалното време и простор, кое партијата го има закупено, се доаѓа до многу поголема сума од прикажаната во финансискиот извештај. Втор сегмент што се нагласува е дека во двата финансиски извештаја на партијата недостига ставка за превоз и за транспорт што е и премногу сомнително имајќи ги предвид ангажираните возила за масовен транспорт за партиското членство за митинзите.

Интересно е и донирањето поголеми суми во СДСМ на дел од новите пратеници во предизборието. Некои од нив, три дена по ред уплатуваа по 59.000 денари, сума што се повторува кај повеќето донатори на партијата во текот на една недела. Прашањето што се поставува во јавноста е зошто и од каде исти, инаку „невработени“, секојдневно уплатуваа големи суми донации? Одговорите на овие прашања, сепак, треба да си ги дадат надлежните институции.

Колку и да е просирно функционирањето на СЈО, особено по аболитијата на Заев и отфрлањето на „Пуч“, по начинот на екипирање преку нивните доскорашни јавни настапи во политички кампањи, па и по актуелното вмешување во политичките ситуации „на копче“ на Заев, влијанието на Обвинителството воопшто не е наивно. Главна поткрепа на државата пред предизвиците со отворените географски карти во центрите на моќ, во овој момент, е ВМРО-ДПМНЕ и секое нејзино зацврстување го проблематизира исполнувањето на замислената агенда. Јасно е дека и во следниот период ќе има обиди со хируршки зафати јавно да се дискредитираат ВМРО-ДПМНЕ и врвот на партијата преку СЈО за да се разнебити идејата за унитарна држава на македонскиот народ. Колку што веројатноста за успех на таа агенда ќе се намалува, а разрешницата на политичката криза приближува, толку ќе биде поголем и притисокот врз ВМРО-ДПМНЕ од таму. Досега, за сè што се фати СЈО, само уште повеќе ги потопа и СДСМ и „чадорите“ со географските карти. ■

ПЛАТФОРМАТА ПРЕД ТРОЈА

Пишува | м-р Ључко Пренцов,
органizaциски секретар на ГРОМ -
Граѓанска оиција за Македонија

Политичката криза во Република Македонија полека заличува на една бескрајна спирала која само испишува нови и нови кругови без изгледи за крај. Само одвреме-навреме, монотонијата на недогледливото формирање нова влада ја разбиваат пет клучни опции кои по правило ги изговара ДУИ. Притоа, сите комбинаторики се вртат околу онаа фамозна платформа за која никој не сака да коментира, а тие ултимативно ја поставија на политичкиот пиедестал во Македонија

И некако, додека станува сè појасно дека ДУИ, вака или онака, станува клучниот играч во формирањето влада, ми навира една историска поговорка од античко време: „Не им верувај на Данајците ниту дарови кога носат“. Се прашувам дали данајскиот подарок го носи ДУИ? Кој ќе го земе дарот (платформата), тој сигурно ќе „изгори“ без шанси да се возобнови во блиска или далечна иднина.

Откако увидоа дека Рамковниот договор не може да ги постигне нивните виртуелно зацртани цели и завидни апетити, прибегнаа кон една итروشтина стара повеќе од 3.000 години, па одлучија да состават еден Тројански

коњ којшто ќе им се понуди на двете доминантни македонски политички партии, ВМРО-ДПМ-НЕ и СДСМ, во знак на некоја посакувана европска иднина.

Но, да ни е јасно: тука ништо не е ниту црно ниту бело. Сиво е! Една голема политичка магла која континуирано ни ја пушта ДУИ во последните триесетина дена, во која се мешаат наводна грижа за иднината на Македонија, за сите националности во неа, за наводна стабилна влада, за кредибилни институции и европска иднина на државата, а, всушност, ДУИ мисли само за себе и за никој друг. Партијата на Али Ахмети, која загуби повеќе од 40 отсто од гласовите на својот електорат и веќе не е единствениот крупен претставник на Албанците во Република Македонија, е партија од којашто катаден слушаеме разногласија во политичките ставови, и тоа од највисоките раководни структури.

Сега истата таа и таква партија не убедува дека е хомогена, дека таа е клучот на сите проблеми во Македонија и дека не само на Албанците, туку тие мислеле и на иднината на Србите, на Ромите, на Власите и, се разбира, на Македонците. Но, не може да биде маглата толку густа колку што е очигледна недоследноста на разнишаната ДУИ. Упорно не замајуваат дека тие решаваат нешто суштински битно за државата, а, всушност, сè се сведува на „купи ден, продај“ ако може до 5 март кога треба да се распишат локалните избори, на кои ќе се обидат да го надоместат сето она што го загубија на парламентарните избори. До тогаш македонската јавност треба да биде во заложничка криза. Затоа, пак, по тој датум, во нивните „домашни“ есапи очекуваат да излезат како победници и чувари на албанската кауза (двојазичност пред сè, па после влада) и ќе коали-

цираат со тие што најмногу ќе им удоволат на барањата.

Меѓутоа, да не забораваме дека во античката измама и во „дрвениот коњ“ не се сами. Тука се и Алијансата на Зијадин Села, кој вели „прво донесување закон во кој албанскиот јазик ќе биде втор службен јазик во Македонија на целата територија на државата, па потоа влада“, но и Беса кај која сите опции завршуваат со целосно прифаќање на платформата.

Но, на играта за времето на ДУИ воопшто не им погодува нестандардната состојба во Македонија зашто кај нас никогаш немаме само две страни во преговарачкиот процес (власт и опозиција), туку тука е и задолжителната трета страна, односно меѓународната заедница. Е таа е малку понестрплива од Ахмети и вели дека е потребно час поскоро да се формира влада. Па, дури Европјците се надминаа себеси. Го слушам Жбогар кој вели: „Не е битно кој ќе ја формира владата, битно е таа да се формира побрзо, а помалку е важно кој сè ќе учествува во неа“.

На Европа ѝ се брза, по цена и на широка коалиција, но забораваат дека на овие избори има и победници и поразени. Дека на овие избори граѓаните гласаа за програми и визии за Македонија, а денес имаме обичен пазар за некоја платформа која не ни постоеше за време на изборите и која ни ја изработија екстериторијално, во соседните држави, а граѓаните од Република Македонија не се ни изјаснија што мислат за неа. Со еден збор, колку и да ни изгледа дека е арогантно и пречувствително, можеби Жбогар ја зборува и вистината: „Дај формирајте влада што поскоро, да не му текне на уште некој сосед, Данаец или Тројанец, да ви скрои уште некоја платформа или, не дај боже, мапа, па дури тогаш да

влезете во бескрајни преговори не само за влада, туку и за унитарноста, идентитетот, па и за опстанокот на државата“.

А, ние Македонците, познати по краткото помтење, за време на изборната кампања и претходно разговараме за сè освен за платформата, која не ни постоеше. Сега, пак, разговараме само за платформата, како ништо друго да не постои. Или да заклучам, ние Македонците сами си ги помноживме изборите со нула и сега ни е криво кога некој друг ќе ни го каже истото со полудипломатски речник.

Република Македонија е парламентарна држава. Власта се добива и се губи на избори, а не на зелена маса. На избори се оди со

програма во која се сублимираат сите проекции за иднината на државата. Потоа, политичките лидери се одговорни за спроведување на истата. Тука почнува и завршува нивната обврска кон народот и кон граѓаните во Република Македонија. Оттаму, двете клучни политички фигури во земјата, и Груевски и Заев како лидери на двете најголеми политички партии, ќе ја понесат и одговорноста за тоа колку државата ја подредиле на своите програми или ја жртвувале за гола власт во полза на виртуелни платформи. Видовме што мисли Груевски за таа платформа со самото враќање на мандатот.

Пред дваесетина години, кога имавме скромно парламен-

тарно и демократско искуство, Македонија влезе во една ваква постизборна трик-замка кога со разни замешателства и притисоци, надвор од избори и надвор од сенародно изјаснување, ни ги сменија и името и знамето, па ден-денес ги влечеме последиците и на домашен и на меѓународен план. Сега барем имаме искуство повеќе дека сè што ќе се „спакува“ надвор од очите и желбата на народот, носи само штета.

Кој од македонскиот блок ќе собере сила да прими уште еден „тројански коњ“ во својот двор е, можеби, суштинското прашање за кое ќе се говори во иднина. Тука, всушност, и се одмотува спиралата на неизвесност. Но, влада, секако, ќе има! ■

МАГАРЕШКИ КОНЦЕРТ

Пишува | Дџо Сџанковски

Еден мој стар пријател и соборец, антиглобалист, при нашата последна средба ми рече: „Кога ќе си оди амбасадорот Бејли од Македонија, ќе ангажирам оркестар од трубачи и ќе го испратиме со музика“.

- Браво! Така е најдобро, но да не биде погрешно протолкувано од јавноста, а и од нашите американски пријатели?

- Се шегуваш?! Тоа само ќе го зголеми интересот за случајот со овој американски амбасадор во Македонија, кој сега ги полни медиумите во нашите две пријателски земји. Сега, кога Трамп ги презема командите на САД и почнува да ја рedefинира американската надворешна политика по старите добри принципи, кои важат уште од почетокот на постоењето – „непријателот на мојот непријател е мојот пријател“, оваа мала музичка претстава може да биде само една убава вишна на шлагот.

- Без сомнение, тие добро знаат кои се интенциите и зошто сакаш да го испратиш со труби.

- Токму така, како благодарност за неговото отсуство во земјава. Радоста, што го повлекуваат, е толку голема што не можам да

одолеам, а да не му приредам еден hardcore концерт на заминување.

- Типов навистина ни стана кошмар на сите нам што и малку држиме до сувереноста и граѓанскиот поредок во оваа држава.

- Чуј, фантастичен е овој „high“, кој ми се појавува кога ќе помислам дека ќе си оди. Дури и ми станува симпатичен. Знаеш како му порасна рејтингот на Барак Обама во последниот месец од неговото осумгодишно владеење? Па, сите беа среќни што си оди во историјата и што веќе никогаш нема да се врати и поради тоа масовно му даваа поддршка, онака, од сожалување и од радост што веќе нема да го гледаат во Белата кука.

- Па, нека му изградат „Црна кука“. Можеби така рејтингот ќе продолжи да расте и тој ќе стане „everybody's best friend“ и еден вид сенароден, популистички лидер.

- Бадијала, кај Американците системот е силно етаблиран. Барем во политиката, мора така, инаку со тој нивен стравотен пионерски динамизам и упорност ќе изгорат во граѓанска војна, која лесно може да се случи доколку претендентите за власт излезат од системот што ја спроведува политичката моќ. Замисли само

веќе паднатата политичка елита од Вашингтон Д.Ц. да одбиеше да му ја предаде власта во државата на Доналд Трамп и неговата партија?

- Без сомнение, ќе гореше Вашингтон, а и другите поголеми

градови во САД, посебно штабовите и институциите на демократите. Сорос ќе поминеше како полковникот Моамер ел Гадафи – ќе го линчуваа на улица.

- Ќе играа фудбал со него по Петтата Авенија.

- А, милијардите немаше да го спасат?

- А, го спасија ли Гадафи? Тој имаше многу повеќе милијарди од Сорос.

- Ужас. Велат, Америка и Британија, заедно со Франција и Италија му должеле на Гадафи некои 400 милијарди долари.

- И си ги побарал назад?

- Можеби не ги ни побарал, но самата помисла дека може да ги побара, ја покренала акцијата за негово уривање.

- Какви злосторници! Од една богата и мирна земја направија пекол со таа интервенција.

- А, кој, всушност, бил иницијаторот за бомбардирањата на Либија и полковникот Гадафи?

- Па, веројатно, банкарите. Потоа тоа оди до ЦИА, можеби и преку Сорос, што е едно те исто. Сорос ти прави антиоталитаристичка пропаганда, и не само Сорос. Демек, станете и борете се против диктаторот и убиецот Гадафи! Не бидете примитивни робови, дигнете се и не трпете неправди и зло! Слобода! Нема правда, нема мир! Итн. Знаеш, клише за папагали. Потоа одат разни експертски здруженија, поддржани од Сорос и други агенции од влијание на американскиот империјализам, па сето тоа доаѓа до американските медиуми, па до политичкиот систем, па до Стејт департментот и, на крајот, Обама, по сугестија на Хилари Клинтон, која е во тесна врска со банкарите од Волстрит, потпишува налог за бомбардирање на Либија.

- А, Нобеловата награда за мир што Скандинавците му ја дадоа на овој американски Отело?

- Ха, Мишел е сè друго, само не Дездемона! Ако Барак сака да ја малтретира, мислам дека таа ќе го спакува во куфер и ќе го испрати на Хаваи, од каде што и дошол. Барем така вели за себе првиот црн претседател на САД.

- Без сомнение, мокна жена е тоа, може да те згази како свилена буба.

- Си ја видел ли, како вежба со тегови? Мислам дека не само Барак, кој е шланк, туку и Трамп, кој има накај деведесетина килограми, би го кренала на раце и, така, како млада невеста, би го однела во кревет.

- Тешко. Би требала прво да помине покрај Меланија, која нема да ѝ дозволи на црната принцеза да се шепури по нејзиниот двор.

- Да, конечно, завршија деновите кога Барак и Мишел беа двојка од сниската.

- Токму така, беше тоа премногу црн период за Америка.

- А, Бејли? Зар не е тоа како кај Кустурица со дувачките оркестри?

- Океј, имаш право. А, да ја ангажираме Македонската филхармонија? Сигурно би прифатиле од патриотски причини. Би почнале со Клод Дебиси, миленион и сончев импресионизам, „Попладнето на еден паун“?

- Знаеш ли дека Дебиси бил Голем мајстор на „Град Ориент“?

- Масон? Потоа, Камил Сен-Санс – „Карневалот на животните“, па Хектор Берлиоз, па Малер...

- Ах, Малер, со целата туробна меланхоличност, фаталитетот и апсурдот?

- Кој знае како може да се изведе тоа? Премногу е компликувано. Најдобро е да донесеме неколку магариња, тие кога ќе почнат да рикаат, ќе создадат најпригодна музика за кутриот амбасадор во заминување.

- Значи – „Магарешки концерт“.

- Само како ќе ги натераме магарињата да рикаат кога ќе дојде времето да го изнесуваат амбасадорот Бејли од тврдината?

- Па, може да ги снимиме, а потоа со разглас!

- Да не помислат дека е терористички напад, па да не запукат од фортоот? Заеби, премногу е компликувано...■

ПРОТЕСТИ НА ГРЦИТЕ, ГЛАВОБОЛКИ ЗА МАКЕДОНЦИТЕ

Освен превозниците, штета трпат и домашните компании – увозници и преработувачи. Во солунското пристаниште се заглавени околу 120 илјади тони стока за Македонија, која не може да биде испорачана до крајната дестинација. Станува збор за никел, јаглен, челик, сол и други сировини наменети за македонската индустрија

Пишува | Александрија Сивковска

Грчките земјоделци штрајкуваат со денови и целосно го блокираат транспортот предизвикувајќи штети за македонскиот бизнис кои допрва ќе се пребројуваат. Сепак, извесно е дека се работи за милионски суми. Блокирањето на граничниот премин „Евзони“ ги оштетува нашите транспортери и компании, за кои заобиколните патишта ќе значат и повисоки трошоци и цени за превоз, кои никој не е подготвен да ги покрие. Стопираниот транспорт ќе значи парализирање на функционирањето на целото македонско стопанство, а можен е и недостиг од некои производи, како што се нафтени деривати. Од „Окта“ посочуваат дека ситуацијата е алармантна зашто една недела триесет цистерни чекаат за влез во земјава на граничните премини, но рампите остануваат спуштени за камионите со гориво. „Евзони“ е затворен за сообраќај, а цистерни не поминуваат ниту на граничниот премин „Дојран“.

Ситуацијата е алармантна, имајќи предвид дека натоварените камиони, кои остануваат паркирани без да се истоварат, претставуваат безбедна ситуација. Доколку нема навремен одговор од релевантните јавни институции, набрзо ќе ги почувствуваме првите знаци на криза со гориво. Тоа значи дека е потребно решение веднаш имајќи ги предвид постојни-

те резерви на гориво, како и тоа дека не сме сигурни колку долго ќе трае блокадата – велат од „Окта“.

Дека нема да има криза со гориво убедува министерот за економија, Дритон Кучи, според кого блокадата е внатрешен проблем на Грција и постои надеж дека што скоро ќе се реши. Притоа тој потенцира дека надлежните ќе направат сè за да не дојде до криза.

Ќе се интензивираат напорите за надминување на проблемот со спречениот транспорт на нафта од Грција кон Македонија поради блокадата на македонско-грчката граница од страна на грчките земјоделци. Секако ќе спречиме да дојде до каква било криза – нагласи Кучи.

Засега не е голема веројатноста од нафтена криза во земјава, со оглед на тоа дека „Окта“ е главниот увозник, но тука е и „Лукоил“, а руската компанија ја увезува нафтата преку Бугарија. Пратките со нафтени деривати може да се внесуваат преку премините „Делчево“ и „Ново Село“.

Транспортерите велат дека штетите ќе се пребројат кога ќе заврши блокадата. Дотогаш апелираат да се користат алтернативните патишта иако тоа ќе значи и повисоки трошоци за транспорт.

Во овие тешки услови на вршење превоз, апелираме до увозниците да одобрат повисоки цени за превозот за да може да се користат и алтернативните патишта за дотур на стоката неопходна за функционирање на нашето стопанство – велат од Асоцијацијата на превозници „Макам-транс“.

Оттаму ги повикаа своите членки да бараат алтернативни патишта и да ги користат граничните премини „Меџитлија“, „Ново Село“ и „Дојран“. Сепак, ситуацијата може да се промени наскоро, и тоа на полошо.

Тоа значи поминување на подолга маршрута, при што е нормално да дојде до зголемување на цените. Треба да се има предвид дека земјоделците се заканиле со блокирање и на овие патишта – вели генералната секретарка на „Макам-транс“, Биљана Муратовска.

Освен транспортерите, штета трпат и домашните компании – увозници и преработувачи. Во солунското пристаниште се заглавени околу 120 илјади тони стока за Македонија, која не може да биде испорачана до крајната дестинација. Станува

збор за никел, јаглен, челик, сол и други сировини наменети за македонската индустрија, што го вклучи и алармот во Стопанската комора на Македонија. Претседателот на СКМ, Бранко Азески, упати ургентни дописи до претседателот на Унијата на грчки трговско-индустриски комори, Константин Михалос, и до амбасадорот во Македонија, Димитриос Јанакакис. Побара веднаш да се вклучат во решавање на проблемот со цел нормализација на сообраќајните врски.

Сигурен сум дека ќе се согласат оти ваквите состојби

негативно се одразуваат врз економско-финансиското работење на компаниите од двете земји и ако не се најдат соодветни и навремени решенија, може да предизвикаат долгорочни негативни последици врз нашите национални економии. Имајќи предвид дека е неизвесно до кога ќе трае блокадата, не исклучувајќи ја и можноста ситуацијата да ескалира и кон другите гранични премини меѓу двете земји, Стопанската комора на Македонија апелира за интензивирање на контактите со надлежните органи, институции и влијателни фактори, на внатрешен и меѓународен план, во барањето помош за нормализирање на состојбите и создавање услови за непречени деловни комуникации – наведе Азески во обраќањето до Грците.

Од дописот на Азески може да се заклучи дека има најава за дополнително радикализирање на штрајкот на грчките земјоделци, со блокади и на другите гранични премини, што може да ја парализира размената меѓу двете земји и ќе нè отсече од грчкото пристаниште, што значи дека домашните компании ќе мора да се преориентираат кон алтернативните пристаништа, што би значело и дополнителни трошоци.

Во услови на континуирани блокади и штрајкови треба да се отворат и други можности за компаниите преку условите кои ги нудат другите пристаништа – апелираат од Стопанската комора на Македонија, со оглед на тоа дека нашето стопанство и транспортерите често се соочуваат со проблемот на блокади во Грција. Само минатата година македонската железница претрпе штета од 5 милиони евра поради штрајкот на грчките железничари. ■

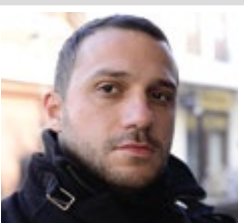

Рекоа, не порекоа

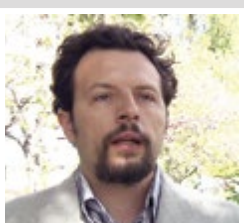
КРИСТОФЕР СМИТ

Иронично е, додека „Викиликс“ не излезе со информации, ние разбравме за тоа што, всушност, прават некои наши мисии. И јас мислам дека тоа е шокантно, а ние мораме да обезбедиме отвореност. Имам поплаки и од други земји и нив ќе ги следиме исто така. Македонија е една од многуте земји, но „свиркачот“ ни обезбеди некои информации кои, според мене, се многу вознемирувачки, лоши и затоа треба целосно да бидат истражени. Не треба да се прикријат за да дојдеме до крајната цел, а тоа е во Македонија да има слободни и фер избори и независни и големи медиуми. Јас сум напишал закони и амандмани за слободата на печатот. Сум работел со новинарски организации и со невладин сектор кој се занимава со тоа. Но, идејата е да не се биде на една или на друга страна на изборите бидејќи тоа не е етички за американската надворешна политика.

ПАВЛЕ БОГОЕВСКИ

Демократија не е само „волјата на народот“. Тоа е популизам. Волјата на граѓаните, искажана преку слободни фер и демократски избори, е едната страна од паричката – демократските принципи и вредности се другата.

ЦВЕТИН ЧИЛИМАНОВ

Ние долго време сме ја напаѓале и критикувале организацијата на Сорос во Македонија. Но, тие критики биле во рамки на едно нормално функционирање, и нивно и наше. Во случајов организацијата сега веќе без никаква мерка, најотворено и најбрутално со насилство врз полицијата и врз институциите, со повикување меѓународна поддршка од леви организации и леви партии, држави каде што левицата е на власт. Тука станува збор за администрацијата на Обама, Италија, Албанија, како и други социјалдемократски држави во Европа, дипломатската служба во Брисел. Најотворено, најбездобразно отворено бараа нивна помош за да се изврши уривање на власта во Македонија и нивно носење на власт без избори и без добиен легитимитет на граѓаните, со манипулации како што се објавување прислушувани материјали и слично.

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Тито Беличанец

ТУЌ СРАМ ВО ПРОФЕСОРСКА ОДЕЖДА

Роген на:
24 јули 1946 година во Прилеп
Образование:
Правен факултет
Професија:
редовен професор, во пензија

М и стана посебно непријатно кога почнав да пишувам за професорот Беличанец. А, колку повеќе се потенцира дека се работи за професор толку е поголем и срамот. Секако, туѓиот.

Никој не се родил политички определен, уште помалку се откал од утробата на некоја партија. И тоа е во ред, професорот ја избрал својата страна и решил да не застраши. И тоа е сосема легитимно. Тоа што згрозува е начинот на кој ги испишува своите морбидни, злобно.

Политичката борба е нерамноправна, често се одигрува и под појасот. Политичарите пцујат, колнат, се закануваат, рекетираат, но не и професорите. Слепите следбеници ја бранат својата страна со тупаници, а професорите со аргументи. Барем тие треба да знаат што и зошто избрале. Па, кој ќе го задржи нивото ако и тие се спуштат под појасот?

Во биографијата на универзитетскиот професор, меѓу другото, пишува: „Член е на стручни и општествени тела во Македонија. Од 1986 до 1991 година бил член, а подоцна и потпретседател на Извршниот совет на Собранието на СРМ и претседател на Комисијата за односи со верските заедници. Од март 1998 година е член на Венецијанската комисија на Советот на Европа. Во текот на

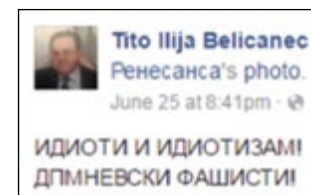
ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

1981/82 и 1982/83 година бил шеф на интердисциплинарните студии по новинарство. Во текот на учебната 1983/84 година и 1984/85 година бил продекан на Правниот факултет во Скопје. Член е на Претседателството на Здружението на правници во стопаството на Македонија“.

Во срамот на универзитетскиот професор ќе остане запишано:

■ „Ајде уште малку. Преживеавме години, за уште еден месец во кој ДУИ „ќе анализира“ кој е интересот на граѓаните Албанци нема проблем“.

■ „Идиоти и идиотизам. Димневски фашисти!“

■ „Мирка изигрува инквизиторка! Ама не личи! Таа е вештерка“.

■ „Ова е време на груевистичка инквизиција! ГДОМ е инквизиторски суд! Можеби ќе ја запали!“

Универзитетскиот професор, кој застанува во одбрана на СДСМ, многу пати досега преку социјалните мрежи упатувал закани и навреди кон неистомислениците, а посебно им е настроен на високите партиски функционери на ВМРО-ДПМНЕ, а не поминуваат поинаку и новинарите кои не се под плаштот на Сорос и на СДСМ.

За него уста полна погрдни зборови имаат и од фелата и од политиката:

■ „Мнозина се скандализирали од вулгарните ФБ постови на проф. Тито Беличанец. Не му е ни првпат! Ете, се симнал на ниво на оние примитивци кои носат погребни венци и организираат погребни на жи-

ви луѓе, од пуста политичка омраза и во верба дека така се води битка за татковината или за револуцијата. Но, размислете подобро: по што е познат проф. д-р Тито Беличанец, освен по овие „достигнувања“? Какво научно достигнување оставил зад себе. Човеков е тотален социјалистички анонимус, познат само по тоа што за големи хонорари правно ја нормираше криминалната приватизација. Замина во пензија, а не го знаат ни до Табановце по нешто паметно и добро. Е сега, да, забегал, умот му се помрачил од омраза и некрофилија - ама барем веќе не е на универзитет. Looking from the bright side of life!“, пишува професорката Билјана Ванковска на „Фејсбук“.

■ „Тој е типичен транзициски, но и вечен профитер! Мене ме навредуваше најпримитивно. Па, убаво го потсетив за неговата улога во прераното пензионирање на професорите, за криминалните зделки...и го тргнав од пријатели“, ќе ѝ одговори Солза Грчева.

Можеби нештата ќе станат појасни, но никако оправдани ако додадеме, од неговата биографија, дека професорот Беличанец е и претседател на Советот на Центарот за трговско право во рамките на проектот на УСАИД. Тито Беличанец беше министер во последната влада на комунистичкиот режим. Тој е еден од авторите на приватизацијата која ја уништи државата и уништи илјадници Македонци. По неговиот „придонес“ за транзитирање на голем број компании од државна во олигархиска сопственост, тој станува член на бордовите во многубројни компании. Исто така, Тито Беличанец е вметан и во аферата „Телеком“, каде што е ангажиран како консултант за да се извршат измени на законот за работни односи од 2005 година и да ѝ го овозможи „бонбона бизнисот“ на Радмила Шекеринска. ■ (РР)

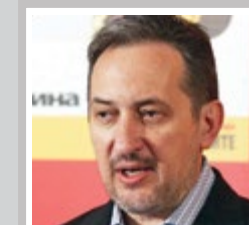
Рекоа, не порекоа

КАРЛОС ФЛОРЕС ХУБЕРИЈАС

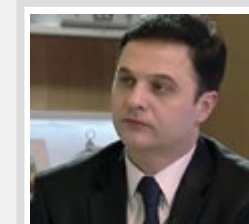
За мене е очигледно дека без јасна, недвосмислена и совршено формализирана рамка – договор за коалиција, туку само едноставна „подготвеност да се разговара“, која значи сомнеж во доволното мнозинство во Собранието - барањето на мандатот од претседателот нема никаква уставна основа. Членот 90, кој „молчи“ за некои клучни аспекти на процесот, сепак, е доволно јасен дека за да се добие мандатот, кандидатот мора да има мнозинство во Собранието. Зоран Заев досега го нема. Дали ќе го има во следните часови или денови? Дали некој друг има таква шанса? Ако одговорот е не, нови избори се единствениот излез.

ЉУБЧО ГЕОРГИЕВСКИ

Јас ја читам 3-4 пати оваа платформа, ако гледаме членови и потчленови, таму има педесетина точки кои треба ние допрва да ги решаваме како македонска држава. Чекајте сега, ако ние имаме 50 отворени точки со Албанците што треба да ги решаваме, што е сега Охридскиот рамковен договор? Јас ќе ве потсетам, ако до пред две години некој политичар во Македонија кажеше јас не го признавам Охридскиот рамковен договор, на него „ќе му се ставеше крст“ и од меѓународната јавност и од македонската јавност. Ние сега, со платформата имаме уништување на Охридскиот рамковен договор. Според мене, ако треба за нешто да се дискутира, и за кое имаат повеќе легитимитет Албанците, тоа е да седнат и да речат сакаме да направиме ревизија на тоа што му фали на исполнување на Охридскиот рамковен договор. Тоа е легитимно прашање и го разгледуваме Охридскиот рамковен договор, ова е проблем, ова не е проблем итн... Меѓутоа, вие ако го погледнете, Охридскиот рамковен договор е ад акта ставен после овој документ.

АЛЕКСАНДАР КЛИМОВСКИ

СЈО е противуставна институција, тумор во правосудниот систем и политичка алатка во рацете на СДСМ. Со тие материјали што ги имаат, не може ништо да се докаже. Институцијата е надвор од уставната рамка и не е кадарна да врши истраги и да покренува обвиненија, па оттука дегутантно е да се зборува за нивната работа. СЈО со роковите сама по себе ќе атрофира.

СКОЛИОЗА И КИФОЗА СЕ НАЈЧЕСТИТЕ ДЕФОРМАЦИИ НА 'РБЕТОТ

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фојто | **Дејан Сџанчевски**

Деформациите на 'рбетниот столб што најчесто ги сретнуваме во физијатриските амбуланти се сколиоза и кифоза. Сколиозата е состојба во која 'рбетот е искривен настрана. Искривувањето може да биде на левата или на десната страна или на двете страни, па изгледа како буквата „S“ и деформациите кифоза или грбавост. Не е ретко кај ист пациент се сретнува и комбинација – кифосколиоза, вели д-р Марија Марковски, специјалист по физикална медицина и медицинска рехабилитација, која работи во одделението за физикална медицина и рехабилитација при „ГОВ 8 Септември“ во Скопје. Според неа, спортот е многу битен во лекувањето. Секој физијатриски преглед почнува и завршува со препорака за спортување.

Што покажуваат резултатите од систематските прегледи во основите и во средните училишта, дали деформациите на 'рбетот се во пораст?

МАРКОВСКИ: Резултатите од систематските прегледи во основните и во средните училишта покажуваат дека деформациите на 'рбетот (сколиоза – странично искривување на 'рбетниот столб и кифоза или грбавост) кај децата од школска возраст се во благ подем. Се движат во рамките на глобалната застапеност од 0,9 до 3,0 проценти. Лесен тренд на пораст, особено на сколиоза, се забележува во статистичките податоци добиени особено од систематските прегледи од основните училишта.

Кои се најчестите деформации кај децата во оваа училишна возраст?

МАРКОВСКИ: Деформациите на 'рбетот што најчесто ги сретнуваме во физијатриските амбуланти се сколиоза и кифоза. Сколиозата е состојба во која 'рбетот е искривен настрана. Искривувањето може да биде на левата или на десната страна или на двете страни, па изгледа како буквата „S“ и деформацијата кифоза или грбавост. Не е ретко кај ист пациент да се сретне и комбинација – кифосколиоза.

Поради што се јавуваат деформациите на 'рбетниот столб? Дали влијае наследниот фактор или, пак, современиот начин на живот?

МАРКОВСКИ: Вкупно влијаат многу фактори. Од нив, педесетина ја предизвикуваат деформацијата. Големо влијание има генетиката, односно позитивната фамилијарна анамнеза. На поставените прашања во тек на прегледот често е застапено наследството, но, од друга страна, има многу автори што го поврзуваат забрзаниот раст на денешната млада генерација, како и негативните последици на хипокинезијата, односно недвижењето, неактивноста. Потоа заморот што се јавува во долготрајното седење пред новите технолошки пронајдоци, компјутерите, таблетите и екраните, децата најчесто заземаат неправилни позиции, кои со време преминуваат во лошо држење на телото, а потоа тоа води до функционални – лабави деформации, кои на крај водат до тешки структурални промени и деформации на 'рбетот, но не треба да го занемариме ни фактот дека подобреното функционирање на здравствените служби е заслужно за рано откривање на деформациите.

Како да се открие навреме деформацијата?

МАРКОВСКИ: Деформацијата најчесто се открива на систе-

матските прегледи во училишта, но сè почесто се случува деформацијата да ја увиди самиот родител или наставниот кадар. Тоа се должи на едукацијата на наставниот кадар и на родителите. Постојат земји во кои е регулирано со закон еднаш годишно, на почеток на училишната година, родителите или старателите да пополнат формулар што содржи инструкции како да се препознаат деформации сколиоза и кифоза. Родителите одговараат на следниве прашања: Дали едното рамо е повисоко од другото, дали едната лопатка е поподигната од другата, дали е еднаква половината, раката од едната страна е поблиску до телото, за разлика од другата, едната нога е пократка од другата. И ако има отстапување задолжително да побараат совет од стручно лице. Од особено значење е да се открие навреме и да се следи, со редовни контроли, опсервација, кај специјалистот за деформација на 'рбет – физијатарот или ортопедот.

Што опфаќа рехабилитацијата?

МАРКОВСКИ: Конзервативно лекување на деформацијата опфаќа општа програма за сколиоза и за кифоза, која се изведува исклучително индивидуално. Програмата се изработува во зависност од големината на кривината на 'рбетот, возраста и од физичката подготвеност на пациентот, специфични физиотерапевтски вежби, активна самоко-

рекција, работна терапија за спречување на прогресијата на деформациите во текот на растењето. Кај потешките деформации се ортотизираат пациентите со спинални ортози, таканаречени пластични корсети ТЛСО (тораколумбални сакрални ортози) и за оваа група пациенти се воведуваат вежби со корсет и вежби без корсет, повторно програмата се подготвува индивидуално. Има и вежби во базен – хидрокинезитерапија. За жал, има еден мал број на пациенти каде што конзервативното лекување не помага и ќе бидат подложени на оперативно лекување.

Колку спортувањето помага во лекувањето искривен 'рбет?

МАРКОВСКИ: Спортот е многу битен во лекувањето. Секој физијатриски преглед почнува и завршува со препорака за спортување, покрај рехабилитациониот кинетерапевтски протокол, се дава совет за спортување според деформацијата на 'рбетот и афинитетите на пациентите. Најчеста препорака за спортови се пливаче, танц, балет, јога за 'рбет, пилатес, потоа групните спортови како одбојка, кошарка, ракомет. Речиси нема спорт што го забрануваме, се разбира, со посебен ангажман на лицето (тренерот) што го тренира пациентот. При појава на болки, само делумно се ограничуваат спортовите што го оптоваруваат грбот како што се кревање тегови, гимнастика и копје. ■

● ● ●
Спортот е многу битен во лекувањето. Секој физијатриски преглед почнува и завршува со препорака за спортување, покрај рехабилитациониот кинетерапевтски протокол, се дава совет за спортување според деформацијата на 'рбетот и афинитетите на пациентите
● ● ●

Деформациите најчесто се откриваат на систематските прегледи во училишта, но сè почесто се случува да го увиди самиот родител или наставниот кадар

ТРАМП НЕ Е ФАШИСТ, ТУКУ БОРЕЦ ЗА ЗАБОРАВЕНИТЕ МИЛИОНИ АМЕРИКАНЦИ

Со оглед на тековните протести против претседателот Трамп и повиците за отпор што ги упатуваат демократските политичари и активисти, прикажувајќи ги Трамп и неговите поддржувачи како фашисти и ксенофоби, некој би можел да помисли дека една мала фракција на десничарските националисти ја презела контролата врз Америка

Америка е длабоко поделена, но не меѓу фашисти и демократи, туку меѓу елитата и сите други, а изборот на Трамп беше отфрлање на елитата.

Сепак, тоа не значи дека голем број демократи и прогресивци жестоко не се противат на Трамп. Толпата демонстранти имаат нешто заедничко со политичката и со медиумската елита: тие сè уште не можат да разберат како Трамп стана претседател или

зошто милиони Американци продолжуваат да го поддржуваат. Дури и сега, неодамнешните анкети покажуваат дека повеќе Американци ја поддржуваат извршната наредба на Трамп за имигрантите отколку што се противат, но светот не го знае тоа со оглед на недоволната медиумска покриеност.

Токму медиумите, концентрирани во урбаните енклави, имаат тешкотии да ја разберат поддр-

шката за забраната за патување на Трамп, односно целата негова агенда за реформи во имиграцискиот систем. Факт е дека голем број Американци што гласаа за Трамп, особено оние во приградските и во руралните области од внатрешноста и од југот на земјата, веќе долго време се чувствуваат исклучени од владините институции. Тие сакаат досегашната состојба со имиграцијата и трговијата да се промени - прашања што го донесоа Трамп во Белата кука.

Во текот на првите две недели по преземањето на функцијата, секогаш кога Трамп ќе направеше нешто со што ги шокираше политичките и медиумските елити, неговите поддржувачи се радуваа. Им се допадна кога Трамп му рече на мексиканскиот претседател Енрике Пења Нието дека, можеби, ќе мора да испрати војници во долж границата за да го запре влезот за лошите момчиња од Мексико. Им се допадна кога тој се закани дека ќе го повлече договорот на Обама да прифати илјади бегалци што Австралија одби да ги згрижи. Тие сакаат Трамп да ги повлече финансиските регулативи од законот Дод-Френк за Волстрит и да ги преиспита трговските договори на САД. Затоа и гласаа за него.

Неуспехот да се разбере зошто овие мерки се популарни кај милиони Американци потекнува од длабокото чувство на исклученост од американско-

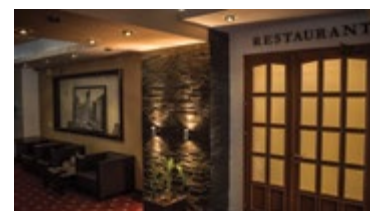
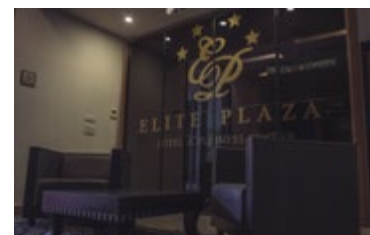
ЕЛИТ ПЛАЗА Хотел и Бизнис Центар – Скопје

• • • www.eliteplaza.mk • • •

Нова приказна во градош

Модерен и луксузен хотел со 4 ѕвезди

Лоциран позади
Универзалната сала
во Скопје

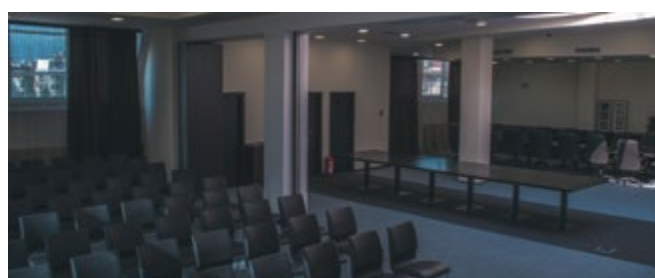

2 комплетно опремени конференциски и свечени сали за прослави, деловни простории како и катна гаража на 5 нивоа во склоп на самиот хотел

За миговите за релаксација и рекреација ЕЛИТ ПЛАЗА нуди најсовремено опремени Фитнес и спа центар

Нуди незаборавен престој на своите гости

со луксузно сместување, извонредна храна
послужена во елитен ресторан

то општество, што не почна со Трамп или со изборите во 2016 година. Со години, милиони гласачи се чувствуваа запоставени од економското заздравување што во голема мера ги исклучи, со култура која се потсмеваше на нивните верувања и влада која ветуваше промени, но никогаш не успеа да ги исполни.

Исклученоста е најочигледна во централнозападна Америка, во места како Акрон, мал град во североисточниот дел на Охајо сместен покрај реката Мала Кајахога. Центарот на градот е исполнет со чисти и пријатни улици, парк за бејзбол, кафулиња и универзитет од каде што постојано се слуша цагор. Луѓето се пријателски настроени и отворени. Во многу нешта, тоа е идиличен американски град. Како и во многу приградски и рурални заедници низ земјата, во Акрон владее смртоносна епидемија на хероин. Минатото лето во градот се појави нов синтетички сурогат за хероин. Дваесет и едно лице се предозираа во еден ден. Во текот на следните недели се предозираа уште 300 лица, а децетици го загубија животот.

Епидемијата на хероин почна да се шири по падот на индустријското производство. Едно вре-

ме Акрон беше производствен центар, дом на четири големи компании за гуми, каде што средната класа беше во пораст. Денес, повеќето од тоа го нема. Фабриците за гуми одамна се преселија во странство, а населението во градот постојано се намалува од 60-тите години на минатиот век. Токму за тоа зборуваше Трамп во неговото обраќање при инаугурацијата.

Акрон не е единствениот. Градовите низ некогашниот американски индустриски појас, Апалачија и длабокиот југ, постепено пропаѓаат. Многу од овие места веќе долго време се демократски упоришта, поддржани од неко- постојано се слуша цагор. Луѓето се пријателски настроени и отворени. Во многу нешта, тоа е идиличен американски град. Како и во многу приградски и рурални заедници низ земјата, во Акрон владее смртоносна епидемија на хероин. Минатото лето во градот се појави нов синтетички сурогат за хероин. Дваесет и едно лице се предозираа во еден ден. Во текот на следните недели се предозираа уште 300 лица, а децетици го загубија животот.

За многу Американци, Хилари Клинтон е олицетворение на корупција и на интересите на елитата. Но, изборот на Трамп не е само отфрлање на Клинтон,

туку и отфрлање на досегашната политика. Ако медиумите и политичкиот естаблишмент го гледаат Трамп како виор на хаосот и некомпетентноста, неговите поддржувачи го гледаат како некој што го презема склеротичниот систем што треба да се промени. Тоа е токму она што многу Американци мислеа дека го прават пред осум години кога го поставија сенаторот од Илиноис во Белата кука. Обама вети нов начин на владеење - дека тој ќе биде постпартиски претседател, дека фундаментално ќе ја трансформира земјата, дека ќе се грижи за средната класа. Во екот на големата рецесија, луѓето го поддржаа. Нешто очигледно не беше во ред со политичкиот систем и на американскиот народ му требаше некој што ќе го поправи.

Впрочем, т.н. движење чај-партија не почна како реакција на претседателствувањето на Обама, туку на тоа на Џорџ Буш. Според повеќето Американци, финансиската криза беше предизвикана од банкарите на Волстрит и од неспособност на политичките лидери. Пред чај-партијата да се претвори во политичко движење, демонстрантите не беа само традиционални конзервативци што се грижеа за

владата и за Уставот, тие беа, во најголем дел, обични Американци што сметаа дека системот е против нив и тие сакаа промена.

Но, промената не се случи. Обама понуди серија масивни владини програми, од финансиски стимул од 830 милијарди долари, до законот за достапна здравствена нега, до законот Дод-Френк, но ниту еден од нив не ги среди економските грижи за средната класа. Американците гледаа како федералната влада им помага на банките и на автомобилската индустрија, а потоа воведо реформи во здравствениот систем, при што милијарди долари од даночните обврзници се слеваа кај здравствените осигурителни компании. Во меѓувреме, премиите се зголемија, економското заздравување се одвиваше бавно, а милиони обични работници се свртеа кон купони за храна и социјални програми за да преживеат. Американците се запрашаа: „Каде е мојот пакет финансиска помош?“

Во исто време, тие гледаа како светот станува сè понестабилен. Обама вети дека ќе стави крај на непопуларната војна во Ирак и во Авганистан, дека ќе го врати угледот на Америка во меѓународ-

ната заедница и дека ќе склучи меѓународни договори што ќе донесат стабилност. Место тоа, Американците гледаа како ИСИС се појавува во вакуумот создаден од повлекувањето на САД од Ирак во 2011 година. Тие гледаа како граѓанската војна во Сирија предизвика бегалска криза во Европа. Терористичките напади инспирирани од ИСИС го зедоа својот данок во Америка, како и во Европа. И сето тоа се случуваше додека администрацијата на Обама инсистираше дека сè се одвива добро.

Среде сето тоа дојде Трамп. Славен милијардер со груб карактер, кој гледа само за својот џеб. Тој имаше видлив презир за двете политичките партии, за кои рече дека го изневериле американскиот народ. Тој покажа презир кон политиката за спорните прашања, како тероризмот, и во својата кампања и во неодамнешното обраќање.

Во многу нешта агендата на Трамп не е партиски препознатлива, особено во областа на трговијата. Речиси веднаш по преземањето на функцијата, исто како што ветуваше и Берни Сандер за време на кампањата, Трамп вети дека ќе ги повлече САД од Транспацифичкото партнерство, прогласувајќи крај на мултилатералните трговски договори. Тој, исто така, им се закани на американските компании со „граничен данок“ ако отворат фабрики во странство. Тоа не се традиционални републикански ставови, но се однесуваат на американските работници, кои гледаат како работодавците се повлекуваат од нивните заедници и ги носат работните места во странство.

Многумина традиционални републиканци отсекогаш не се согласувале со Трамп. Во основа не се согласуваат со неговите ставови за трговијата и за имиграцијата. Дури и сега, Конгресот на републиканците се буну против граничниот сид со Мексико што го предложи Трамп и ветува дека ќе ги блокира сите нови трошоци за тоа. Тие, исто така, не се согласуваат и лично со Трамп.

Трамп го освои гласот на некои републиканци со ветувањето дека ќе номинира конзервативен судија да го замени судијата од Врховниот суд, Антонин Скалија - ветување што го исполни минатата недела со назначување на судијата Нил Горсач.

Откако Трамп ја освои номинацијата на националната конвенција на републиканците, повеќето републикански гласачи заклучија дека, и покрај сета несигурност што ја имаат за него, тој е многу подобра алтернатива од Клинтон.

Изборите од 2016 година не беа само референдум за осумте години што Обама ги помина во Белата кука, туку отфрлање на целиот политички систем што ја предизвика војната со Ирак, финансиската криза, неуспешниот закон за здравствена заштита и шокантната нееднаквост во приходите за време на бавното економско закрепнување. Од Акрон до Алјаска, милиони Американци едноставно ја загубија довербата во нивните лидери и во институциите што требаше да им служат. Во нивниот очај, тие се свртеа кон човекот што не ги почитува елитите и нема никаква корист од нив.

Во својот говор при инаугурацијата, Трамп изјави: „Денес, ние не ја префрламе власта од една администрација на друга или од една партија на друга, туку од Вашингтон ви ја враќаме вам, на народот“. Во секој случај, овој вид популизам може да бидат опасен и непредвидлив, но не се јавува од никаде. Само корумпиран политички естаблишмент би можел да предизвика политички револт од овој размер. Место да се обвинува Трамп за порастот на расизмот и за ксенофобијата, треба да се обвинуваат тие што никогаш не го предвиделе тоа и сè уште не разбираат зошто толку многу Американци повеќе го сакаат Доналд Трамп во Белата кука отколку да страдаат од владеењето на елитата.

Извор: „Гардијан“
Превод: Ана Цветаноска

ДА СЕ ЗАНИМАВАШ СО БАЛЕТ Е ПРИВИЛЕГИЈА

Сакам да го етаблирам балетот како професија што е престижна и интересна да се занимаваш со неа, како еден вид предизвик за младите. Оттаму е желбата и идејата македонскиот балет да може да се носи со големите европски и светски куќи, вели Олга Панго, уметнички директор на балетот во МОБ

Разговараше | Невена Појовска
Фошо | Александар Ивановски

Олга Панго веќе една година го раководи Балетот во Македонската опера и балет. Дваесет и седум години е во оваа институција, каде што од почетник, солист, педагог и кореограф, низ годините стрпливо ја градела кариерата. Дипломирала и магистрирала на Академијата за музичко и за танцово искуство во Пловдив, Бугарија. Од 2007 година е балетски педагог во ДМБУЦ „Илија Николовски – Луј“, а две децении била солистка во Македонската опера и балет. Од 2010 година работи како педагог, репетитор и кореограф во Македонската опера и балет. Одиграла голем број главни улоги во балетските претстави на МОБ, а како кореограф е автор на кореографии на балетски, драмски и на оперски претстави. Последната нејзина кореографија беше за претставата „Отело“ во изведба на Турскиот театар во режија на Дејан Пројковски, која публиката ја поздрави со овации. Со Олга разговаравме за балетот како професија, за плановите и идеите што има намера да ги реализира во МОБ, за предизвиците во професијата...

Во 2005 година магистрирав на Академијата за музичко и за танцово искуство како балетмастер и педагог. Јас сè уште сум професор во средното балетско училиште ДМБУЦ „Илија Николовски – Луј“ по предметот карактерни игри и можам да кажам дека тоа е опус во мојот живот на кој особено му се радувам – педагогијата.

Исто така, држам вежби во мојата матична куќа, Македонската опера и балет и репетиции на колегите за тековните претстави. Младите, кои веќе се определиле за балет, треба да знаат дека балетот е професија што мора неизмерно да ја сакаш за да можеш да ги издржиш напорните проби и режимот на живот. Балетот се работи со љубов, тоа е уметност, тоа е танц, не гимнастика. Оттаму би додала дека најважно за еден балетски играч е да танцува и да ја сака сцената, секако, со многу крвава работа.

Пред речиси една година дојдовте на функцијата уметнички директор на Балетот во МОБ. Целата Вашата кариера ја поминавте во оваа институција, така што сте човек однатре, кој добро ги познава работите. Имавте ли дилема дали да ја прифатите функцијата?

ПАНГО: Да, помина една година откако генералниот директор, Игор Дурловски ме назначи за уметнички директор на балетот. Немав дилема, сакав да го прифатам предизвикот и да придонесам на еден поинаков начин во балетот. Навистина, 27 години сум во балетот и тоа е мојот втор дом. Со колегите де-

Со години бевте истакнат солист на балетот, а во последните години работите како кореограф во балетски, драмски и на оперски претстави. Вашата најнова кореографија беше на претставата „Отело“, во режија на Дејан Пројковски, која ја одигра Турскиот театар и беше поздравена со бурни аплаузи. Какви се искуствата од соработката на оваа претстава? Очигледно, публиката беше задоволна. Дали сте задоволни?

ПАНГО: Секако. Мојата балетска кариера ја почнав како балерина, надградувајќи се како солист. Со големо задоволство и љубов работев како балерина, но кога ми се отвори нова врата пред 11 години со мојата прва деби-претстава „Јас Исидора“, тоа стана пасија и желба за повторна и повторна креација, без разлика дали работев на балет, опера, драма или мјузикл.

„Отело“ е мојата последна креација, која ја направивме заедно со Пројковски. Јас и Дејан

работиме повеќе години заедно на различни проекти и можам да кажам дека одлично се разбираме... дишеме заедно за претставата. „Отело“ е многу радикална претстава, која е работена во вода, и иако е во прашање Шекспир, таа е со нов и модерен стил и израз. Можам да кажам дека со Дејан Пројковски ги урнавме стереотипите на македонскиот театар отворајќи една нова страница каде што актерите можат да ги искажат и најдлабоките чувства. Навистина имам прекрасно искуство со оваа претстава како и со ансамлот на Турскиот театар во кој досега сум остварила повеќе претстави.

Дипломиравте и магистриравте на Академијата за музичко и танцово искуство во Пловдив, Бугарија, а потоа бевте балетски педагог во ДМБУЦ „Илија Николовски – Луј“. Што најмногу сакате да им пренесете на младите како искуство? Според Вас, што е најважно за еден балетски танчар?

лиме добро и лошо со години, така што многу добро ги познавам работите однатре. Се надевам дека ќе одговорам на нивните очекувања и на очекувањата на публиката, која сè почесто е во Македонската опера и балет за да гледа балет.

■ **Се разбира, на оваа функција дојдовте со своја програма, или барем со планови. Го реализиравте ли досега тоа што го планиравте?**

ПАНГО: Сигурно дека дојдов со планови. Најнапред сакам да го етаблирам балетот како професија што е престижна и интересна да се занимаваш со неа, како еден вид предизвик за младите. Да се занимаваш со балет е привилегија. Токму оттаму е желбата и идејата македонскиот балет да може да се носи со големите европски и светски куќи. Минатата година имавме една огромна продукција. Тоа е балетот „Клеопатра“, кој го направивме како 25-годишен јубилеј на нашата примабалерина Александра Мијалкова. За секоја претстава се бара карта повеќе, а претставата ја работеше големиот руски кореограф Васил Медведев.

■ **Што да очекуваме на репертоарот на Балетот оваа година?**

ПАНГО: Секако и годинава нема да изостане редовниот класичен репертоар. Тоа се балетските претстави: „Рајмонда“, „Лебедово езеро“, „Дон Кихот“, „Жизел“... Се разбира, морам да го споменам и детскиот репертоар, кој ќе биде застапен со тековните претстави и со еден наслов на крајот на 2017 година - „Пипи долгиот чорап“. На почетокот на април ќе имаме премиера на класичен балет „Вечер на Бурнонвил“, кој во оригинална верзија ќе го пренесе Френк Андерсон. Во октомври ќе дојде Ицтик Галили и ќе имаме вечер на модерен балет. Предвидуваме и гостувања на нашите претстави во странство, така што имаме плодна сезона и се надевам дека балетската публика ќе ужива во програмата. ■

„Автопортрет“ на Лазар Личеноски

Лазар Личеноски (1901-1964) е македонски експресионистички сликар и еден од најавтентичните сликари на македонскиот пејзаж, во кој внесувал и фолклорни елементи. Сликал и мртва природа, портрети и мозаици.

Меѓу позначајните дела на Личеноски се вбројуваат „Бачила“, „Долап“, „Афионски полиња“, „Охридски рибари“ и многу други.

„Автопортрет“ е дело што тој го насликал во 1947 година. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА

1

ПОДЕЛБА
SPLIT

Заработка: 14.600.000 \$

Жанр: хорор
Режија: М. Најт Шамалан
Актери: Џејмс Меквој,
Ања Тејлор Џој,
Хејли Лу Ричардсон

2

КРУГОВИ
RINGS

Заработка: 13.000.000 \$

Жанр: хорор
Режија: Ф. Хавиер Гутierrez
Актери: Матилда Ана Ингрид
Луц, Алекс Рое,
Џони Галецки

3

КУЧЕШКИ ЖИВОТ
A DOG'S PURPOSE

Заработка: 10.800.000 \$

Жанр: комедија
Режија: Ласе Халстром
Актери: Џош Гед,
Денис Квејд,
Пеги Липтон

4

СКРИЕНИ БРОЈКИ
HIDDEN FIGURES

Заработка: 10.100.000 \$

Жанр: драма
Режија: Теодор Мелфи
Актери: Тараји П. Хенсон,
Октавија Спенсер,
Џанел Монаен

5

ЛА ЛА ЛЕНД
LA LA LAND

Заработка: 7.500.000 \$

Жанр: комедија
Режија: Дамиен Чазел
Актери: Рајан Гослинг,
Ема Стоун,
Џон Леџенд

КНИЖАРНИЦАТА „АНТОЛОГ“
ПРЕПОРАЧУВА:

1

Човекот од
маглата
Донато
Каризи

2

Никогаш не
свртувај го
погледот
Линвуд
Баркли

3

Македонски
писатели за деца
Поезија
Раде
Силјан

4

Македонски
писатели за деца
Раскази
Раде
Силјан

5

Сеќавање на
љубовта
Алисон
Ричман

ВРЕМЕ Е ДА Ѐ ГИ ВРАТИМЕ НА ЖЕНАТА И МОЌТА И КРУНАТА

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фото | **Александар Ивановски**

Театар Комедија премиерно ја изведе претставата „Трудна приказна“, чијшто автор е Благлица Секулоска, а режијата е на Лидија Дедовиќ од Црна Гора. Тоа беше повод за да разговараме со Секулоска за корените, традицијата, враќањето кон природата, но и за тоа како е да се биде жена денес.

Во претставата на Секулоска хероини од три позначајни македонски пиеси во 20 век бегаат во комедија која е сместена во 2032 година. Тие сакаат промени, сакаат да станат мајки. Мажите, нивните херои, одат по нив во новиот жанр за да ги вратат назад. Претставата се обидува да одговори на

најважните прашања – дали иднината е во криза, дали светот ќе стане клиника за вештачкото во секоја смисла на зборот, дали големите промени, навистина, може да се случат?

■ **Денес е најтешко да се биде човек – да умееш да љубиш без да бараш возврат, во секој да умееш да се видиш себеси, да помагаш, да даваш, да не судиш, да простуваш, да споделуваш, да се радуваш без причина, за секој ден поминат да кажеш благодарам... А, да се биде жена за мене е најголемата привилегија – вели Секулоска во интервјуто за „Република“.**

■ **Од кои македонски драми ја црпеше идејата за текстот на „Трудна приказна“?**

СЕКУЛОСКА: „Трудна приказна“ е базирана врз „Македонска крвава свадба“ – Војдан Чернотрински, „Бегалка“ – Ленче Кумановче – Васил Љоски и „Црнила“ – Коле Чашуле. Би сакала да спомнам дека, сепак, се работи за мотиви, т.е. за пречитување и на некаков начин толкување на изворните драмски текстови или, поточно, мене како автор најмногу ме заинтригира сличноста на драмската ситуација, а таа е - хероини кои се во напнат љубовен триаголник. Секако, тематиката на секој од овие текстови третира поинаков проблем, што беше дополнително интересно за мене бидејќи пред мене се отворија различни историски, патријархални, политички, технолошки и уште милион други контексти кои со текот на времето се менувале, модифицирале, а некои од нив, за жал, дури и стигнале до степен на длабока дегенерација. Така што, „Трудна приказна“ е обид да го прикаже тој некаков континуитет или дисконтинуитет во нашето постоење, но и во самото драмско писмо – македонската драматургија.

■ **Кои се хероините во драмата?**

СЕКУЛОСКА: Главните хероини, секако, се носечките женски ликови од

истоимените драмски текстови Цвета („Македонска крвава свадба“), Ленче („Бегалка“), Неда („Црнила“), а како репрезент на денешницата или поточно блиската иднина (дејството овој пат е сместено во 2032 година) е докторката, односно д-р Ката, која е главна на клиниката за ин драмско оплодување. Д-р Ката е олицетворение на сите постигнувања на една успешна жена од иднината и таа, всушност, е показателот на нашето колективно „достигнување и развој“. Средбата на автентичните женски ликови со д-р Ката, всушност, е тој судир или средба на минатото со иднината.

■ **Дали „Трудна приказна“ исклучиво ги третира само женските карактери?**

СЕКУЛОСКА: Секако дека не, немаше да биде интересно ако паричката имаше само една страна и токму затоа и во мојот текст се појавуваат и сите машки карактери од изворните драмски писма – Осман и Спасе, Бошко и Досе, Христов и Иван. Ним им ја давам можноста на едно драмско разубедување – што, всушност, значи дека тие се појавуваат за да се обидат да ги разубедат хероините да не менуваат жанр, т.е. да се вратат во нивните оригинални драми, а некои од нив овој пат и самите ќе донесат поинакви одлуки за сопственото

постоење. Впрочем, јас максимално го користам моето право како автор да си поигрувам со постмодерната, па дури и со самокоментирање на она што овој пат го пишував – и морам да ви признаам дека во целост уживав.

■ **Во ова време може ли да смогнеме сили и да се вратиме кон корените, кон природата и кон традицијата?**

СЕКУЛОСКА: Ова време, за жал, е време на кое намерно му ги имаме залепено најлошите можни епитети – го викаме стресно, го викаме напнато, го викаме брзо, го викаме братоубиствено, го викаме тешко. А, времето си е време, не се променило од почетокот, па до денес, исто тече, исто боли, исто радува... Ама ние, ние сме се промениле – нам животот сега ни се темели на стрес, на омраза, на завидливост, на нема доволно, на сакам уште и уште... Ние сме заборавиле кога се будиме да го поздравиме сонцето, ние сме заборавиле да одиме боси по земјата, ние веќе ниту садиме, ниту вадиме, ниту корен, ниту род знаеме... Оние, големите продавачи на ветар и магла успеаја да ни го продадат белегот на ова време и да не натераат да заборавиме како се живеело пред само 50, 100 години, ама тоа чувство дека погрешивме при овој пазар, тоа чувство дека не треба вака да биде, мислам дека тлее во секој од нас и тоа е она кое треба да го разбудиме и да го освестиме, оти јас знам дека секој од нас знае и умее да препознае дека ние го направивме ова време да биде бремено и дека можеме само ако сакаме сè да поправиме.

■ **Колку е важно да се продолжат коренот и родот?**

СЕКУЛОСКА: Колку е важно кука да има темел, или може ли автомобил да вози без мотор, или крава да дава млеко без виме, или птица да лета без крилја? Исто е. Суштински е важно да знаеме кои сме, од каде сме, што направивме и што ќе направиме за однапред. Оти инаку само вејка на ветрот ќе останеме и како муви без глава (без

име) ниту ќе одиме ниту ќе стигнеме некаде – оти името ти е дадено да те означит, да те белжит – може не е сè, ама и ти без него не си цел (Цвета – „Трудна приказна“). Нема растење без корен, нема живот без корен, нема ни род ни плод. Треба да го чуваме коренот за да може да ни роди постоење.

■ **Тешко ли е денес да се биде жена?**

СЕКУЛОСКА: Денес е најтешко да се биде човек – да умееш да љубиш без да бараш возврат, во секој да умееш да се видиш себеси, да помагаш, да даваш, да не судиш, да простуваш, да споделуваш, да се радуваш без причина, за секој ден поминат да кажеш благодарам... А, да се биде жена за мене е најголемата привилегија – оти таа алхемија во која семе во тебе 'рти, расте, а ти на крајот го раѓаш е чудо без кое животот би згаснал. И згора на сè, со векови да си бил обесправуван, потценет, угнетуван е најголемата можна неправда и затоа и светот и векот ни се вакви, и време е на жената да р ги вратиме и моќта и круната – за на сите да ни е подобро – оти таа (вистинската жена) нема ниту да двои ниту да дели, туку подеднакво ќе се грижи и ќе го сака целото човештво. ■

Да се биде жена за мене е најголемата привилегија – оти таа алхемија во која семе во тебе 'рти, расте, а ти на крајот го раѓаш, е чудо без кое животот би згаснал. И згора на сè, со векови да си бил обесправуван, потценет, угнетуван е најголемата можна неправда и затоа и светот и векот ни се вакви, и време е да р ги вратиме на жената и моќта и круната – за на сите да ни е подобро, вели Секулоска

ЕДЕН ТОН КАПАЧИЊА ИМ ДОНЕСОА ЕДЕН ТОН СРЕЌА НА ЧЕТИРИ СЕМЕЈСТВА

50.000 капачиња претставува огромен број, но не и број што не може да се собере, а досега сме подариле четири инвалидски колички, што кажува дека оваа мисија не е невозможна

Пишува | Марина Косићовска

Кога би се отстраниле 50 илјади пластични капачиња од депониите, тоа само по себе би било огромна придобивка и чекор напред кон зачувување на животната средина. Но, тие капачиња сега имаат уште една конкретна намена, видлив и опиплив успех, помош добредојдена за тие што имаат потреба.

Главната цел на хуманитарно-еколошката акција „Едно капаче – една надеж“ е да се соберат што е можно повеќе пластични капачиња.

Капачињата се испраќаат во Турција, каде што се рециклираат, а за количина од 250 килограми се добива една инвалидска количка. Таа се донира на семејство што има потреба, а нема финансиска можност самостојно да си ја обезбеди.

Проектот „Едно капаче - една надеж“ е почнат во 2013 година од Македонска

медицинска студентска асоцијација (ММСА), преку тогашниот национален офицер за човекови права и мир.

Идејниот проект е земен од „Грин клуб“, турска организација со која е склучен договор за соработка.

Иако почетоците на проектот биле тешки, акцијата зазема сè поголем замав низ земјава, особено низ основните и низ средните училишта, вели Онур Дика, студент по општа медицина на Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ и еден од координаторите во ММСА.

■ За една количка се потребни 250 килограми пластични капачиња, колкав број капачиња се тоа?

ДИКА: Со 250 килограми капачиња може да се купи една инвалидска количка. Иако 250 килограми изгледа нормален број, кога 250 килограми ќе ги сведеме на број капачиња, тоа е око-

лу 50.000 капачиња, што претставува огромен број. Но, не е број што не може да се собере. Досега сме подариле четири инвалидски колички, што кажува дека оваа мисија не е невозможна.

■ Колку долго трае акцијата и каков е одзивот досега?

ДИКА: Акцијата почна во 2013 година и ќе трае сè додека има потреба. На почетокот беше тешко да се пробие проектот. Но, последнава година се забележува значителен пораст на интересот и бележиме многу нови претпријатија што се вклучуваат во проектот. Особено голем интерес покажуваат основните и средните училишта во целата земја.

■ Сте обезбедиле ли инвалидска количка досега?

ДИКА: Досега изградувавме четири семејства. Со оглед на тоа дека секој ден расте бројот на учесници, веруваме дека за кратко време ќе имаме можност да изградувавме повеќе семејства. Кому ги подарувате помагалата? Дика: Помагалата ги даруваме на луѓе што имаат потреба од нив, но не се во можност да си купат. Инвалидската количка ја добива тој што прв ќе се пријави кај нас.

■ Колкава е заинтересираноста за акцијата? Како може да се помогне?

ДИКА: Како што спомнав, заинтересираноста се зголемува секој ден. Зголемувањето на бројот на пунктови ни помага многу, за полесно собирање, така што се намалува бројот на места за собирање, а се зголемува количината на собраните капачиња. Најголема помош би ни била логистичката поддршка. Поради тоа што ние сме младинска организација од Медицинскиот факултет, односно Македонска

медицинска студентска асоцијација, не секогаш сме во можност да одиме и да ги собираме капачињата од пунтовите. Сепак, студираме медицина и сме зафатени со предавања, практика и испити.

■ Зошто само капачиња, а не цело шише? Кој е почетокот на оваа идеја?

ДИКА: Шишињата и капачињата не се изработуваат од иста пластика и токму видот на пластиката од која се изработуваат капачињата ги прави посебни. Таа е поскапа и поважна за рециклирање. Затоа 250 килограми капачиња имаат иста вредност со една инвалидска количка. Идејата ја ини-

цира еколошката организација „Грин клуб“ од Турција, која става акцент на рециклирањето како мерка за запазување на природата.

■ Во колку земји е раширена оваа акција?

ДИКА: Моментално, Турција и Словенија се водечки земји на оваа акција. Но, според последните информации, акцијата е почната и во другите балкански земји. Во големите европски земји не постои ваква акција од хуманитарен карактер, но, сепак, подигната е свеста за рециклирање со тоа што отпадот се сортира во различни вреќи или контејнери.

ММСА има потреба од помош од фирмите, но и од волонтери кои со минимална посветеност би помогнале многу:

1 Имаме потреба од фирми, претпријатија, продавници, училишта, ресторани.... кои ќе се вклучат во акцијата како локации каде што луѓето би можеле да доставуваат капачиња.

Сè што треба да направите е да поставите соодветна кутија и да ни испратите известување на која локација има нов пункт за

да можат луѓето да доставуваат капачиња. Откако ќе соберете одредена количина капачиња што сакате да ги предадете, ќе треба телефонски да стапите во контакт со некој од нас и да се договориме за транспортот.

2 Имаме потреба од волонтери да се вклучат во тимот.

Добиваме сè повеќе капачиња и имаме потреба од луѓе кои би ни помогнале при организација и (по можност) транспорт на капачињата.

КАКО ПЛАСТИЧНИТЕ КАПАЧИЊА СПАСУВААТ ЖИВОТИ ВО ШПАНИЈА?

Шпанија е една од водечките европски земји каде што свеста на луѓето од придобивките од рециклирањето е подигната на многу високо ниво. Шпанците не само што го сортираат своето ѓубре и рециклираат стакло, пластика и хартија, туку одат чекор натаму собирајќи го искористеното масло за јадење, кое подоцна се рафинира и се употребува во индустријата.

Во Шпанија од 2011 година, исто така, постои слична акција како „Едно капаче – една надеж“.

Сè почнало со Ајтана Гарсија, девојче родено со комплексна срцева мана. Третманот бил скап, а лекувањето требало да продолжи во САД. Родителите на девојчето побарале помош преку медиумите, а помошта пристигнала од една фабрика за рециклирање, која понудила да го плати потребниот износ во замена за 200 тона тврда пластика.

Луѓето почнале да собираат капачиња насекаде. Во маркетите, спортските клубови и во административните канцеларии – кутии за капачиња имало насекаде. Потребната количина на капачиња била собрана за неколку месеци.

По ова, во Шпанија се формираше проект во договор со компаниите за рециклирање. Парите од рециклирањето капачиња и ден-денес спасуваат човечки животи.

ЕЛТОН ЏОН

ПОЧИТУВАН МУЗИЧАР И ОБОЖАВАНА МУЗИЧКА ИКОНА

Пишува | Соџир Косиов

Елтон Џон е англиски текстописец, композитор, пејач, актер, пијанист, музички продуцент, член на Рокенрол куќата на славните (1994), командант на британската империја (1995), витез и уметник кој заслужено ја носи титулата сер. Истакнат и докажан музички бренд – икона на рокенрол и поп-музиката во светски размери. Кохерентната архитектура на брендот Елтон Џон и неговата конзистентност на светската музичка сцена се импозантен пример за тоа како да се изгради бренд на музичкиот пазар, но и нешто пошироко. Развивањето функционални и емоционални елементи на брендот (неговите балади и единствениот начин на изведување), потоа создавањето точно определен карактер со кој луѓето можат да се споредат и, секако, формулирањето бренд-ветување и промовирањето уникатна бренд-позиција и порака до потрошувачите се толку посакуваната диференција специфика, која е основна карактеристика на музичката икона Елтон Џон. Очигледно е дека тој е привлечен за голем број генерации, што не може да се каже за голем број естрадни уметници.

Од каде доаѓа таа толку голема почит кон него? Прво, тој имаше најмалку еден хит на листата „Топ 40“, секоја година, во времетраење од цели триесет години. Ако е тоа доволно висок стандард, тогаш дури ни Елвис, со дваесет и три години, не може да се рамни со успехот на Елтон Џон. Од своето место зад пијаното, Елтон Џон допре до срцата и до душите на милиони луѓе преку својата музика која варира од романтични балади до рокенрол на кој се танцува на прсти. Тоа се „Your Song“, „Rocket Man“, „The One“ и многу други. Постојат големи шанси дека голем број од нас, обожавателите на Елтон Џон ќе можеме да именуваме барем три негови песни без некој голем напор. Иако припадниците на бејби-бум генерацијата, најверојатно, го паметат Елтон Џон по неговите хитови од 70-тите години на 20 век, децата денес, најверојатно, најдобро го знаат по „Кралот Лав“ и „Патот до Ел Дорадо“, кои се продукција и изданија на „Дизни“. И ова има издржливо објаснување. Обожавателите беа сведоци на неговата трансформација од човек што може да се нарече дизајнерски иноватор на рокенролот – облечен во светкави костуми, со „откачени“ очила и екстравагантни шапки – до почитуван уметник, британски државник и активист против СИДА.

Кој е Елтон Џон? Роден е со име кое никогаш не му се допаѓало (Реџиналд Кенет Двајт - Reginald Kenneth Dwight). На возраст од единаесет години тој добива школарина за Кралската музичка академија во Лондон, каде што загосподува со музиката на Хендл, Шо-

пен и на Бах и каде што пее во школскиот хор. Неговото загосподување со класиката му го отвора патот кон рокенролот, потпомогнато од симпатиите кон Елвис Присли, Бил Хејли, Литл Ричард и Џери Ли Луис, па така се одлучува за кариера во рокенролот. Рокенролот беше и остана негов личен избор, но и негова страст. На почетокот на својата кариера, Реџиналд го смени своето име во Елтон Џон, се здружи со писателот Барни Типин и се насочи кон својата идна маркетинг-ориентација – менувајќи го својот својот изглед, својот идентитет, како и производот што го создаваше. Резултатот на сето тоа беше Елтон Џон, неговиот втор албум, објавен во 1970 година. Овој албум може да послужи како прирачник за однесувањето на потрошувачите и демонстрира како може да се допре до потрошувачите по пат на задоволување на основните човекови емоции, опфаќајќи широк дијапазон демографски и културни сегменти, приод кој послужил како шема за брендот кој Елтон Џон ќе го изгради во наредните три децении.

Кариерата на Елтон Џон скромно напредуваше, но за да стане звезда, тој мораше да изгледа и да почне да се однесува како она кон кое се стремеше – како рок-звезда. Како што е истакнато, неговиот прв предизвик беше промената на неговиот изглед. Повремено тој беше исто онолку заоблен (полничок) колку и очилата што ги носеше. Потребно беше да го симне вишокот килограми и тој го направи тоа. Неговиот втор предизвик беше достигнувањето заповедничко присуство на сцената. На почетокот, за време на неговите живи настапи, Елтон стоеше на сцената или пред клавирот, несмасно држејќи го микрофонот, без каков било карактер. Свежо избричен со кратки крмки преку челото, ова срамежливо момче зрачеше со сè, освен со самодоверба – всушност, тој дури изгледаше како да се срами што се наоѓа на сцената. Беше свесен дека тоа мора да се промени. Пресвртницата во кари-

ерата на Џон настана кога тој се појави во клубот „Трубадур“ во Лос Анџелес среде големата возбуда и големите исчекувања. Промоторите поставија билборди и постери, откупија време на радио и организираа Елтон да пристигне во автобус на два ката во британски стил. Наместо конзервативната гардероба, која ќе соодветствуваше на темната, крута обвивка на албумот Елтон Џон, промоторите го наговорија Џон да облече свонарки со светла боја, со огромен колан со ѕвезди и со месечини, како и кошула со долги ракави на која со големи букви пишува „рокенрол“. Елтоновата трансформација настана на сцената истата таа вечер кога тој ја грабна тамбурата, ја вклучи публиката да пее заедно со него и ја дигна публиката на нозе со страстното повторување на песната „Burn Down the Mission“. Како автор и изведувач се поврза со публиката како никогаш дотогаш и ова искуство беше основа за трансформацијата која подоцна со текот на времето вклучуваше најразлични костуми – од комбинезони за скокање од авион и лижачиња, до бели чизми и светликави маички. Го обожават најразлични старосни групи, па така интересен е како за генерацијата Y, така и за бејби-бум генерацијата, а во последните две децении, тој ги привлече и обожавателите на претшколска возраст како и нивните баби и дедовци со „Can You Feel the Love Tonight“ и „Circle of Life“ од Дизниевите мегахит „Кралот Лав“. По освојувањето на Холивуд со тоа што доби „Оскар“ за својата работа во „Кралот Лав“, тој се заангажира на Бродвеј, соработувајќи со Тим Рајс на Аида. За мене засекогаш ќе остане голема музичка икона, чијшто музички врв е албумот „Goodbye Yellow Brick Road“, и музички уметник кој со голема посветеност и почит кон Џон Ленон во 1980 година во Централ парк пред 400.000 обожаватели ја пееше „Imagine“ и, конечно, кога во 1997 година на закопот на леди Ди, на незаборавен начин ја испеа „Candle in the Wind“, песна која стана и остана најбргу и најмногу продаван хит на сите времиња.

Најголемиот негов квалитет и најбитната негова вредност како бренд се неговите песни. Тие се неговото најмоќно оружје. Во песната „Your Song“, која стана првиот хит, тој пее за давање прекрасен подарок на љубениот во вид на песна – едноставна сентименталност со која може да се поврзе секој што е вљубен или сака да биде вљубен, што, всушност, значи баш за сите. Има тој и други културно-релевантни песни со кои се поврзуваа луѓе од сите возрасти. Во „Sixty Years On“ пееше за осаменоста во староста, раскажувајќи ја со зборови и скршени пијано акорди потресната приказна за еден ветеран кој се враќа по војната во изолацијата на староста. Со „First Episode at Hienton“ им се обраќаше директно на чувствата на сите тинејџери, раскажувајќи ја приказната за првото сексуално искуство на еден млад човек со една девојка наречена Валери. Кај песната „Take Me to the Pilot“, значењето на зборовите е повеќе мистично и единствено објасливо со интересот за научната фантастика во тоа време. И иако значењето на некои негови текстови е можеби нејасно, емотивната енергија на музиката и привлечноста на мелодијата се јасни и ја обземаат душата на слушателите, доведувајќи ги до крешендо на синтисајзери, надополнет со комплетно оркестрален климакс. Песната „The Greatest Discovery“, пак, е нешто сосема спротивно. Таа е приспивна балада за пијано која го опишува најемотивното искуство во животот на еден човек, раѓањето на едно бебе. ■

МАКЕДОНИЈА Е ВО МОЈАТА ДУША

Џино Гоацини е од Италија. Во Македонија живее и работи повеќе од дваесет години. Зборува македонски јазик и ја сака македонската традиционална кујна за која вели дека треба да се внимава за да се зачува автентичноста. Сака да го поминува слободното време во Охрид. Македонците, според него, имаат големо срце и се вредни работници кои сакаат да научат. Тој за „Република“ открива дека е 70 проценти Македонец, а 30 проценти Италијанец

Пишува | Кристијана Николова Кузмановски

■ **Кога првпат дојдовте во Македонија?**

ГОАЦИНИ: Во 1990 година дојдов да видам фабрика за чевли за да инвестирам во неа. Но, се вратив во Италија и повторно дојдов во 1995 година и отворив мала фирма за изработка на чевли, со извоз за Италија. Фирмата прво броеше 15 луѓе, а по 10 години во неа работат 1.500 луѓе од Македонија. Изработката на чевли е во Скопје и во Куманово. И морам да признаам дека периодот со економската криза што ја зафати Европа беше навистина едно искушение кое, за среќа, го совладавме и денес уште постоиме.

■ **Зборувате македонски јазик. Ви беше ли тешко да го научите?**

ГОАЦИНИ: Кога дојдов првпат, не знаев да зборувам македонски. Јас немам време да одам на курс за да научам, но јас многу слушам, повторувам, имитирам и така учам. Не ми беше тешко да научам да зборувам. Веќе знам и да читам на кирилица. Да го научам јазикот најмногу ми помогна мојата комуникација во ресторанот, кој го отворив како хоби, бидејќи многу сакам да готвам. Дојдовме во Македонија и си рековме зошто да не отвориме и ресторан со наша кујна. За да функционира сè како што треба, разбрав дека ќе морам да зборувам македонски. И бидејќи околу мене цело време сум со луѓе кои го зборуваат мајчиниот јазик на оваа земја, научив многу и сум среќен поради тоа.

■ **Кое е Вашето мислење, ја сакаат ли Македонците италијанската кујна?**

ГОАЦИНИ: Да. Но, морам да истакнам дека знаат да ценат квалитет. Сакаат само ако е добро приготвено. И, на моја

огромна радост, го препознаваат трудот на луѓето кои со љубов ја приготвуваат храната. Италијанската кујна е специфична, сè се подготвува во моментот. Задоволен сум што овде луѓето ги сакаат нашите рецепти.

■ **Како човек што сака да готви и знае многу за врвното приготвување храна, која е Вашата оценка за македонската кујна?**

ГОАЦИНИ: Македонската традиционална кујна е големо богатство на оваа земја. Треба да се внимава за да се задржи таа уникатност во приготвувањето бидејќи македонската кујна има специјалитети кои се единствени во светот. Но, новите ресторани знаат да не обрнуваат внимание на традиционалната подготовка на храната. На пример, јагне печено на жар. Тоа е многу добро, но да се најде ресторан кој сè уште го прави афентично, треба да се прошета цела Македонија. Се подготвува и во фурна, но вкусот не е ист. Ајварот, специјалитет кој е одличен. Пиперките се злато кое го има во Македонија. Има уште многу други здрави продукти... Јас кога сакам да јадам надвор од дома, барам ресторан во кој се готви традиционална македонска храна бидејќи таму може да се јаде добро.

■ **Вие сте во Македонија повеќе од 20 години. Знае ли Македонецот да помогне кога е потребно?**

ГОАЦИНИ: Македонците се топол народ. Тоа многу ми се допаѓа. Луѓето овде сакаат да живеат. Македонците се добри работници. Ако има добар паток, Македонецот може да направи сè. Јас го направив највисокиот квалитет во мојот сектор само со трудољубивоста на Македонецот. Единствените странци во мојата работна средина сме јас и мојата жена. Овде имам многу пријатели. Јас сум човек со кого е лесно да станеш пријател, не се карам со никого. На многу луѓе сум им помогнал кога имале проблеми, но и многумина ми помогнале мене. Да се живее во Македонија е добро.

■ **Како го поминувате слободното време во Македонија? Сакате ли да ја истражувате?**

ГОАЦИНИ: Има многу убави места во Македонија. Прекрасни планини, езера. Ја има

Матка. Сум бил во многу градови во земјава, навистина е живописна и убава за шетање. Охрид е градот што секој што доаѓа од страна мора да го види. Ако тргнете кон Штип, ќе ги видите големите земјоделски полиња. Во Кавадарци може да ги видите виноградите, градот произведува одлично вино. Јас лично си произведувам вино овде, имам мала земја, одгледувам шардоне и правам вино. Исто така, и ракија од јаболка.

■ **Доаѓаат ли Ваши пријатели од Италија во Македонија?**

ГОАЦИНИ: Да, доаѓаат и тоа многу често. Сакаат да видат многу места во земјава. Повеќето од нив сами ја истражуваат Македонија. Дури кога ќе се сретнеме, возбудено знаат да ми кажат каде биле и што посетиле. Посетуваат и места кои не сум ги знаел иако сум многу години овде.

■ **Кои се Вашите планови? Ќе останете ли да живеете овде?**

ГОАЦИНИ: Јас имам голема фамилија во Италија и не можам да има кажам чао на сите. Сепак, јас сум Италијанец. Јас работам овде, моментално сè оди добро. Сега сум 70 проценти Македонец, 30 проценти Италијанец. Македонија е мојата втора држава, втор дом. Оваа земја ми е во срцето како Италија. Македонија ја чувствувам во мојата душа. Јас не живеам овде индиферентно. Ја сакам оваа земја и сакам да има благосостојба за секого. ■

ЌЕ СЕ НОСАТ КОСТУМИ, КУСИ ЗДОЛНИШТА, ДОЛГИ КОШУЛИ

Кога е во прашање високата мода, секогаш сè е претерано, така што оваа година ќе видиме секакви трендови на улиците, но во помалку интензивен облик. Веќе пишувавме дека модата од 80-тите и од 90-тите години на минатиот век ќе биде голем хит оваа пролет. Во продолжение прочитајте какви трендови нè очекуваат

РАКАВИ ВО РАЗЛИЧНИ ОБЛИЦИ

Осумдесеттите години се голема тема кога се во прашање трендовите за оваа пролет. Минатото беше инспирација за голем број модни креатори. Надуените ракави на кошулите се појавуваат во разни облици и варијанти, а овие ракави ги има и на јакните, блузите, маиците..

ДОЛГИ КОШУЛИ

Многу манекенки носеа кошули во облик на фустан на претставувањето на пролетните колекции.

КОСТУМИ

Костумите се секси, а тие не се наменети само за деловите жени и не се само за строго формални пригоди. Оваа година сè почесто ќе ги гледаме на улиците.

МИНИ-ЗДОЛНИШТА

Мини-здолништата се повторно актуелни. Многу дизајнери ги прикажаа во своите колекции, а ако сакате да бидете во тренд, комбинирајте ги со облека со нагласени раменици или со надуени ракави.

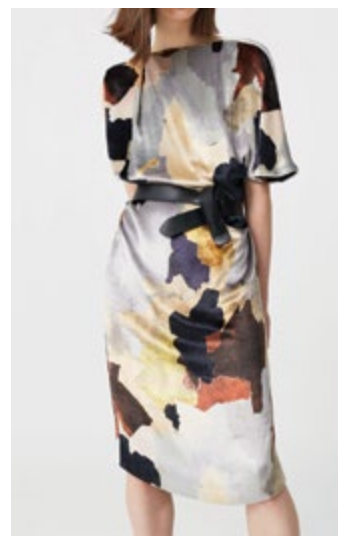
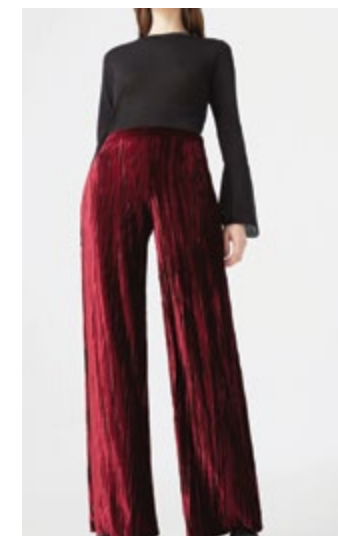

МАНТИЛ

Пролетта не може да помине без класичен мантил за дожд. Тој е безвременски.

ПРЕДИМЕНЗИОНИРАНА ОБЛЕКА

На ревиите кај многу колекции на модните дизајнери можевме да видиме предимензионираност во разни облици и слоеви. Ова не е вид облека што може да се носи секој ден, но може да послужи во посебни пригоди ако сте доволно храбри.

КАДИФЕ

Каdifето беше еден од поголемите трендови во минатата сезона, а се чини дека ќе продолжи и во следните денови на пролетта и на летото, ако се суди според колекциите на многу дизајнери.

БОХО

Овој стил беше голема тема минатата пролет, а не изостанува ниту оваа година иако ќе го носиме на многу помодерен начин.

НЕВЕРОЈАТНАТА МАТЕРА ЗА ЧИЈАШТО УБАВИНА МАЛКУМИНА ЗНААТ

Ова е местото што го одбрал Мел Гибсон за својот филм „Пасија“. Камените конструкции играат клучна улога во овој напнат дијалог меѓу човекот и природата, кој кулминира со неверојатна убавина

последните години Пулија станува сè попозната туристичка дестинација. Личи на маслинов килим, никој не знае колку маслинови дрвја има, се чувствува мирисот на маслинките, но се споменува цифра од 50 до 60 милиони маслинови дрвца.

Бари, пак, е главен град на регионот и на околината Апулија во југоисточна Италија. Тој е деветти град по големина, и втор по значајност во јужна Италија, по Неапол. Градот е посебно познат како град на свети Никола затоа што во градската катедрала се чуваат моштите на овој светец.

Токму поради овој факт, градот привлекува огромен интерес за посета кај сите верски поклоници од католичка и православна вероисповед од сите делови на светот, кои со голема почит пристигнуваат на поклонение.

Бари има повеќе од триста илјади жители, богат е со многу трговски продавници, познат е по карактеристичните и прекрасни стари улички. Често низ отворените прозорци можете да ги видите локалните домаќинки како ги прават надалеку познатите пасти и тестенини.

Ако резервите во текот на овој месец цената за ова шест дневно патување ќе ве чини 15.000 денари. Во цената е вклучен автобуски превоз, сместување во хотел со три ѕвезди, три ноќевања со појадок, еднодневен разглед на Албероберо со вклучени влезници, превоз со траект Драч – Бари – Драч. Разглед и на Драч, професионален водич. ■

Матера, градот познат по неговите камења, се наоѓа во регионот Базиликата, токму таму каде што почнува потпетицата на италијанската чизма. Овие камења, во Италија познати како „саси“, не се огромни како тие во Стоунхенџ. Тие се првите знаменитости во јужна Италија заштитени од УНЕСКО во 1993 година и се двете антички области што го сочинуваат големиот историски центар на градот, а се гравирани во варовнички карпи.

Куќи, улички, бунари... Цели парчиња историја лежат во овие камења, кои го опкружуваат најстариот населен предел во Матера, познат како Чивита. Ако ги посетите овие „саси“ ќе откри-

ете еден испреплетен урбан систем, кој се наоѓа на ритчиња со поглед кон долината Гравина, што придонесува за спектакуларниот пејзаж на Матера.

Ова е местото што Мел Гибсон го одбрал за својот филм „Пасија“. Камените конструкции играат клучна улога во овој напнат дијалог меѓу човекот и природата, кој кулминира со неверојатна убавина. Камените живеалишта, црквите, улиците и камбанариите ќе ви го одземат здивот. Прво, можете да ја видите романската катедрала во Пјаца дела Чивита, која датира од 13 век и каде што има дрвени статуи и уметнички дела од локални уметници. Потоа, Палацо Ланфранки од 17 век, кој

сега е дом на музејот за средновековна и за современа уметност и изобилува со уметнички дела од 17 и од 18 век, како и дрвени скулптури и различни уметнички традиционални предмети типични за областа.

Тука се и многубројните цркви почнувајќи од „Сан Франческо д'Асиси“, која е изградена на подземна античка базилика, која, пак, може да се посети преку врата што води до капелата. Не смее да се пропушти ниту замокот Трамонтано, кој датира од раниот 16 век и служел за одбрана на градот. Станува збор за огромна структура изградена на светол

камен. Матера претставува вистинско освежување по најпосетените Рим, Венеција, Верона, Милано и Фиренца.

Така што, ако сте расположени за бегство од секојдневието во уникатна античка историја на Италија, која ќе ве остави без зборови, Матера е дестинацијата која не смеете да ја пропуштите.

Доколку се решите да го посетите најстарото место во Италија и да доживеете приказна што ќе ја раскажувате долго, тогаш треба да знаете дека агенциски посета до овој град се нуди во пролетен пакет: Пулија, Бари

и Матера. Шестдневен пакет што ќе ви овозможи единствен спој на сонце, море, природа, историја, барок и минато и сегашност.

Пулија е една прекрасна област пространета на југот од Италија, област за која некои велат дека „застанала во времето“, со население од четири милиони жители.

Најголемото производство на вино во Италија е во Пулија. Токму поради таквите дејности Пулија успеала низ годините да ја задржи автентичноста, невидената еколошка чистота. Во

НАУКА И ТЕХНОЛОГИЈА

ВО КИНА ДРОНОВИ ЌЕ ПОМАГААТ ВО СЛУЧАЈ НА ЗЕМЈОТРЕС

Кина поради нејзината огромна територија и географска положба низ историјата ја имаат погодно едни од најсмртоносните елементарни непогоди, меѓу кои и неколку силни земјотреси, кои однеле милиони човечки животи. Најсилните земјотреси, кои никогаш нема да се забораваат во оваа светска суперсила, се регистрирани во 1556 година, кога имало неверојатни 830 илјади жртви, во 1920 година со 270 илјади жртви и во 1976 година со 232 илјади загубени човечки животи.

Оттука може да се очекува дека државата што и така е лидер во многу технолошки гранки ќе се труди и максимално ќе се заложити за да пронајде најдобри решенија, кои би помогнале да се предвидат и лоцираат критичните области, колку што е тоа возможно, како и да се ублажи ефектот на овој вид природни катастрофи. Од средина на 1960 година, па наваму, Кина вложува сериозни финансиски средства и човечки ресурси во систем што го подобрува предвидувањето на земјотресите, тренинг за брза реакција за спасување и уште неколку сегменти, кои би можеле да им бидат од помош на жителите во случај на земјотрес.

Кина користи и сателитски снимки, кои помагаат за добивање појасна слика откако ќе се случи земјотрес за тоа каде би можело да се случи следниот и кои подрачја може да се маркираат како критични. Но овој вид комуникација преку сателити не е секогаш најдоброто решение.

Во последниве десетина години државата се ориентира кон нова стратегија во ова поле, односно користење дронови за пронаоѓање преживеани и повредени или затрупани лица и навигација во погодените области. Од националната установа за соочување со елементарни непогоди велат дека со користењето дронови пронаоѓањето преживеани лица е побрзо и поефикасно од кога било. Изразено во бројки тоа би било 90 проценти шанси лицата да се пронајдат живи во првите половина час. По 24 часа овој процент опаѓа на 81 отсто, а доколку поминат пет дена овој процент е на најниски седум проценти.

- Дроновите ќе го направат пронаоѓањето на преживеаните по земјотресите многу побрзо од кога било - вели Шанг Хонг, главниот инженер од Државниот кинески сервис за поддршка по земјотреси.

Во случај на земјотрес, дроновите полетуваат кон погодените области и покриваат одредена област, која ќе им биде впишана. Најчестите ќе летаат во временски интервали од по еден час во кој ќе можат да прегледаат по околу пет квадратни километри. Скенираат згради со инфрацрвена светлина, мултиспектрални и хиперспектрални сензори. Потоа добиените податоци ги праќаат до центрите за мониторинг за спасувачките екипи точно да знаат каде да се насочат без да лутаат низ урнатините. Овој вид употреба на дроновите се очекува да се примени и во други држави.

Сепак, Кина не е единствената нација што ќе ги користи дроновите за вакви важни задачи, кои ќе му бидат од помош на населението, а неколку африкански нации ќе ги користат или се трудат да ја развијат примената на дроновите за различни намени. На пример, Малави со помош на УНИЦЕФ во моментов работи на монтирање на т.н. „дронов коридор“, кој е во тест-фаза, а тој се очекува да помогне во лоцирање и обезбедување фотографии од подрачја погодени од катастрофи. Руанда, пак, работи со една стартап-компанија од Силициумската долина на креирање на првата национална мрежа од дронови, која минатата година пренесувала и крв до болници во руралните области од земјата. ■

ПРАВИЛА СО КОИ НА ВАШЕТО КУЧЕ ЌЕ МУ ГО ПРОДОЛЖИТЕ ЖИВОТОТ И ДО ТРИ ГОДИНИ

1 Овозможете му на кучето доволно физички активности и игра

На кучињата физичката активност и движењето им се еднакво важни колку и на луѓето. Идеално би било на вашето милениче секојдневно да му овозможувате еден час физички активности во кои ќе се истрчува и ќе си игра.

2 Овозможете му на кучето доволно време за одмор

Со доволна физичка активност, кучето треба да има и доволно време за одмор и за отпуштање. Иако се исклучителни социјални суштества врзани за луѓето, кучињата сакаат да имаат време што ќе го поминат сами.

3 Одржувајте здрава телесна тежина на вашето куче

Кучињата се познати по својата љубов кон храната поради што треба внимателно да ја контролирате количината што секојдневно ја консумираат.

4 Редовно носете го кучето на прегледи и на вакцинирање кај ветеринар

5 Одржување чисти заби на кучето

Расипувањето на забите кај кучињата е вообичаена појава, но истовремено е и опасен здравствен проблем бидејќи не создава само дентални тешкотии, туку и инфекции во целото тело.

6 Кастрирајте го и стерилизирајте го кучето

7 Хранете го вашето куче само со кучешка храна.

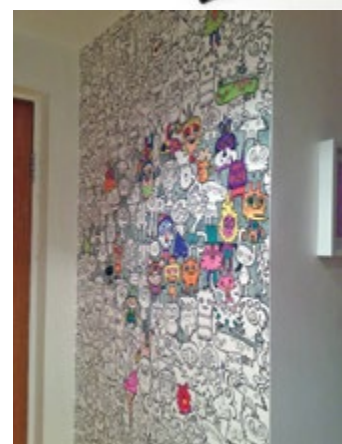
ЧКРТАЊЕ ЗА ВЕСЕЛ ДОМ И ЗА СРЕЌНИ ДЕЦА

Нема сид што не настрадал од детската креативност во одреден период од развојот на децата. За да не изигрувате полицаец и да ги чувате сидовите од боици и од фломастери, обезбедете им на децата џиновска боенка.

Џиновската боенка, всушност, се тапети, а на децата ќе им треба подолго време додека да ги обожат сите белини од сид до сид. Освен тоа, тапетите подолг период се во мода, па така ќе добиете две во едно - модерен детаљ и деца фокусирани на белини.

Овие тапети во дудл стил се успешен уметнички проект на цртачот на стрипови и илустратор Џон Бургеман.

СОБНИ БИЛКИ ЗА ПРОЧИСТУВАЊЕ НА ВОЗДУХОТ ВО ДОМОТ

Сите видови апарати за домаќинство, мебелот, тапетите, детергентите го загадуваат воздухот со токсични супстанции. Затоа е добро во домот да имате неколку собни билки што ќе го прочистат воздухот

Шефлерата, буквално, е создадена за простории во кои се пушат цигари бидејќи оваа билка ги апсорбира и неутрализира никотинот и катранот. На шефлерата ѝ се потребни светлина и малку вода.

Хлорофитум - атрактивен украс за секој прозорец и пропушта доволно светлина во домот. Оваа билка ги апсорбира издуните гасови и е неопходна за сите што живеат на прв и на втор кат.

Бамбусова палма - уште позната како „палмата на среќата“, важи за една од најздравите билки што го прочистуваат воздухот во просторијата. Таа активно го навлажнува воздухот и ги филтрира штетните супстанции што ги емитува пластиката.

Фигус - ги елиминира јаглеродниот моноксид од воздухот и другите штетни соединенија.

Бршлен - шампионот во прочистување на воздухот е токму бршленот. Тој има природна способност за филтрирање на загадувањето на воздухот од многу штетни токсини, вклучувајќи го и бензенот. ■

РЕКРЕАЦИЈА

ПАРТИЈА КАРТИ СО ПРИЈАТЕЛИТЕ

Подготви | **Бојан Момировски**

Ова е идеален период од годината кога можете да се дружите со пријателите. По долгите и напорни работни денови и секојдневните обврски, ако останувате дома во петок навечер поради ниската температура и не се рекреирате во некоја од салите, партија карти со пријателите е отлична идеја.

По завршувањето на семејните задолженија, друштвата со најблиските е повеќе од задолжителна, а картите се нешто што никако не треба да се заобиколи.

Во овој период од годината се актуелни зимските годишни одмори или заедничките викенди со пријателите, па идеално е вечерите да се завршуваат со партија карти пред запален оган со чаша квалитетно вино.

Македонците се познати по тоа што сакаат ваков тип забава, односно хазардерски игри. Четворица може да играат друштвени игри со карти, а најпопуларни се англискиот бриџ, табланет во двојки, белот и во поново време тексас холд'ем покер.

Постарите генерации со задоволство се сеќаваат на добрите партии бриџ во кои четворица играчи се забавуваат и разговараат за различни теми повеќе од два часа.

Бриџот е класична игра со два шпила карти со четири цокери. Крајната цел на играта, која има навистина многу правила, е играчот да се ослободи од сите карти што ги има во раце и со тоа да запише одредени негативни поени, додека останатите добиваат бодови во зависност од тоа кој колку карти има во рацете. Победникот е тој што има најмалку поени по четири кружни систем со четири делења.

Основното правило е да се соберат 51 бод од картите во рака за да се дојде до таканареченото отворање.

Табланетот е игра што може да се игра со двајца играчи, еден против друг, или во двојки, два на два. Се игра со еден шпил карти, вкупно 52, и без цокери.

Оваа игра бара добро памтење и отлична математика. Целта на играта е кој прв ќе собере 101 поен и со тоа ќе прослави победа.

Се делат по шест карти на секој играч и наизменично се фрлаат карти, а целта е противникот да не направи збир или ако веќе има карти за збир, тогаш се собираат од претходно фрлените.

Во секој случај, што и да се одбере да се игра во една таква вечер, нема да се погреша. ■

ПРВАТА ФИНАНСИСКА ИНЈЕКЦИЈА СТИГНА ДО СПОРТСКИТЕ ФЕДЕРАЦИИ

Уште на почетокот на оваа година македонските спортски федерации почнаа да ги чувствуваат придобивките од новите мерки наменети за поддршка на спортот кои Владата ги најави во септември 2016 година. Една од поволностите беше директното финансирање на спортските федерации преку трите проценти кои за нив од својата добивка на месечно ниво ќе ги издвојуваат приредувачите на игри на среќа

Подготви | Горан Зивчевски

За речиси три месеци на посебна сметка на Агенцијата за млади и спорт од страна на приредувачите на игри на среќа биле префрлени околу 28 милиони денари. Тие средства се само првиот дел од помошта што ќе биде обезбедена оваа година за федерациите, а од Агенцијата очекуваат дека крајната сума ќе достигне 100 милиони денари.

Спортските федерации ги поздравуваат овие мерки, кои веќе вродија со плод и им ја обезбедија првата финансиска помош која ќе им помогне во функционирањето, како и за активностите и настапите закажани за годинава. Од одбојкарската федерација на Македонија истакнаа дека средствата ќе им бидат од помош, а додаваат и дека би било добро од нив да имаат придобивка и младите категории.

- Мерките се за поздравување и навистина е добро што сега АМС ќе има повеќе средства за да ги распредели по федерациите. Конкретно, првата помош што ја доби Одбојкарската федерација е 800.000 денари, кои иако нема да ги покријат сите трошоци, ќе најдат своја намена. Се надеваме дека ќе бидеме препознаени како тимски спорт бидејќи средствата се неопходни, а последните неколку години бележиме и одлични резултати во ЦЕВ европската одбојкарска лига. Битно е дел од помошта да биде наменета и за младинските категории, во кои е неопходно да се инвестира. Конкретно, првите средства од 800 илјади денари ќе бидат наменети за трошоците што ги имаме секоја година, поточно 300 илјади за функционирање на домашните првенства и

500 илјади за меѓународната годишна програма - велат во Одбојкарската федерација за „Република“.

Во првата распределба 6,6 милиони денари беа доделени на Ракометната федерација на Македонија за покривање на трошоците за настап на сениорската репрезентација на СП во Франција, кое неодамна заврши, како и за организација на квалификацискиот турнир за учество на СП за млади до 21 година во Алжир, чијшто домаќин беше Скопје. Кон крајот на јануари беа распределени дополнителни 21,6 милион денари на вкупно 40 спортски федерации, кои навремено и целосно ги доставиле годишните програми за работа и ги исполнуваат условите за користење на средствата.

Меѓу нив се најде и Кајакарската федерација, која доби помош од 1,2 милион денари.

- Донесените мерки се нешто што навистина ќе му помогне на домашниот спорт. АМС ги распределува средствата од игрите на среќа за одредени проекти и настани кои ние како федерации ги организираме и ги наведуваме во програмата. Во првата рас-

пределба Кајакарската федерација доби 1,2 милион денари кои ќе бидат употребени за Европското првенство кое ќе се одржи во Скопје од 11 до 14 мај. Во текот на годината ќе има и нови распределби, а во некоја од нив очекуваме средства и за Илинденскиот кајакарски слалом. Доколку луѓето во спортските федерации ги користат правилно, овие средства може да помогнат за во иднина да се остварат уште подобри резултати - велат од Кајакарската федерација на Македонија.

И Таеквондо федерацијата на Македонија доби дел од средствата, а велат дека оваа исплата, меѓу друго, ќе им помогне за организација на турнирот Скопје ОПЕН.

- АМС во првата распределба и додели 730.000 денари на Македонската таеквондо федерација. Тие средства се наменски, а ние ги испративме приоритетните настани до Агенцијата, каде што стручен тим проценуваше кои ќе бидат финансирани. Доделените средства во најголема мера се за натпреварувања од највисок ранг, а тоа се Г1 турни-

рите и европските првенства, од кои едно е до 21 година и ќе се одржи во Бугарија и едно јуниорско кое ќе се одржи во Кипар. Исто така, помогнат е и нашиот единствен меѓународен таеквондо турнир - Скопје ОПЕН, на кој оваа година очекуваме 500 натпреварувачи од повеќе од 12 земји. Турнирот е веќе закажан и ќе биде организиран на 26 март во СРЦ „Кале“. Средствата ќе бидат искористени за оваа година да донесеме што повеќе медали од елитни натпреварувања затоа што мислам дека имаме реални шанси, а впрочем тоа е и главната цел на нашата федерација - вели Борче Костовски, претседател на Таеквондо федерацијата на Македонија.

Директорот на Агенцијата за млади и спорт, Марјан Спасески, за „Република“ истакна дека оваа обезбедена помош може да направи револуција во домашниот спорт.

- Буџетот на Агенцијата е значително зголемен и тоа од стабилни извори, од што директен бенефит ќе имаат спортските федерации, а со тоа и целокупниот спортски систем. Во првата распредел-

ба дополнително се поддржани Ракометната федерација со нови 1,2 милион денари, Кошаркарската федерација со 1,8 милион денари, Одбојкарската федерација со 800.000 денари, Кајакарската федерација со 1,2 милион денари, Тениската федерација со 760.000 денари, Таеквондо федерацијата со 740.000 денари, Карате федерацијата со 1,4 милион денари, Автомобилистичката федерација за настапот на Игор Стефановски-Иџе на ЕТЦЦ шампионатот со 2,5 милиони денари, Федерацијата на училиштен спорт на Македонија со 2 милиони денари и останатите триесетина федерации со соодветни средства. До крајот на годинава ќе има уште неколку вакви исплати, кои ќе им помогнат на домашните федерации - истакна за „Република“ директорот на АМС, Марјан Спасески.

Покрај овие средства, спортските федерации што аплицираа на огласот на АМС ќе бидат финансирани и со редовните средства преку Програмата за развој на спорт и млади и Програмата за поддршка на националните спортски федерации за проекти за унапредување на спортот во Македонија. ■

■ 10 февруари 1927 година

Еден од најзначајните сликари кои ѝ припаѓаат на македонската модерна уметност, Петар Мазев, е роден во Кавадарци, а починал на 13 март 1993 година во Скопје. Тој е иницијатор за формирањето на Факултетот за ликовна уметност во Скопје.

■ 11 февруари 660 г. пр. н. е.

Царот Џиму ја основал Јапонија, па овој ден се прославува како Ден на државноста на Јапонија.

■ 11 февруари 1929 година

Со потпишувањето на Латеранскиот договор меѓу папата Пие Единаесетти и Италија, основана е ватиканската држава - „Чита дел Ватикано“.

■ 13 февруари 1947 година

Во Скопје е основано Друштвото на писателите на Македонија. Основачи биле: Блаже Конески (прв претседател), Димитар Митрев, Славко Јаневски, Ацо Шопов, Владо Малески, Ристо Крле, Васил Иљоски и Иван Точко.

■ 13 февруари 1893 година

Во Софија на 76 години починал Ѓорѓија Пулевски, писател на кратки дела, лексикограф, историчар и воен водач. Пулевски е автор на првата печатена македонска граматика и автор на еден од првите речници на македонски јазик. Роден е во селото Галичник, а од печалбар-сидар во Романија до почетокот на 60-тите години на 20 век учествувал во ослободителни војни и востанија. Како дел од активността на Пулевски среде македонската емиграција во Софија е и формирањето на Словеномакедонската литературна дружина во 1888 година, под негово претседателство.

■ 15 февруари 1839 година

Во Велес е роден Рајко Жинзифов (Ксенофон Синсиф), преродбеник од влашко потекло, публицист, преведувач и собирач на народно творештво. Роден во Велес во влашко-гркоманско семејство по потекло од Москополе (јужна Албанија), а доселено во Велес од Битола.

ГРАД ВО МАКЕДОНИЈА	РЕВОЛУЦИОНЕР	НАЧИН НА ЛЕКУВАЊЕ	АРТИСТОТ МИХАЈЛОВСКИ	ОМАРНИНА СПАРИНА	МУСЛИМАНСКО МАШКО ИМЕ	ФИЛМ НА СТИВЕН СПИЛБЕРГ	ДЕЛ ОД ОБЛЕКА ВЕТРОВКА	ВИД ПАПАЛАЛ
НАУКА ЗА ГРАДБАТА НА ЧОВЕКОВОТО ТЕЛО								
МЕРКА ЗА ДОЛЖИНА								
ТЕОРЕТИСКА ЕКОНОМСКА НАУКА								
КОНТАКТ (МН.)						НЕУТРОН ВЕШТА ИЗМАМА		ОСВРТ НА НЕКОГАШНИ НАСТАНИ
ЦИМБОЛА ЧИНКВЕТИ (ПРЕКАР)			МЕСОПОТАМСКА БОЖИЦА СЕЛСКИ ПОДРАЧЈА					
БИБЛИСКИ ХЕБРЕЈСКИ ПРОРОК					РАДИУС ХЕМИСКИ ЕЛЕМЕНТ		ЕЛЕКТРОН ПЛОДНО МЕСТО ВО ПУСТИНА (МН.)	
СИМЕНС	ПРАЖИТЕЛ НА ИТАЛИЈА ГОТОВАН, ПАРАЗИТ							
НАГАДЕНО ЖЕНСКО ИМЕ (КАТЕРИНА)				ПРВИОТ МИТСКИ ЛЕТАЧ УМЕТНОСТ (ФРАНЦ.)				
РОМАН ОД ЛАЈОШ ЗИЛАХИ						ЗАХАРИЈА ОРФЕЛИН ВИОЛИНИСТОТ СИМОНУТИ		
КАВАДАРЦИ		ВОСПАЛЕНИЕ НА ИРИСОТ НЕЈАК						
„АВТОМОТО СОЈУЗ“			ИЗУМРЕНО ЕВРОПСКО ГОВЕДО ЗБОГУМ (ИТАЛ.)				ПОНД ЕЛАСТИЧНА МАТЕРИЈА	
ВИД ИНДИЈАНСКА ОБЛЕКА, РАКОТВОРБА				ПЕЈАЧОТ КУЗМАНОВСКИ ВИД ИГРА СО ОРЕВИ				
АНТИЧКАТА ГРЦИЈА					ПОВТОРНО ДРАМА ОД ХЕНРИК ИБЗЕН			
НЕВАЖНОСТ, ИРЕЛЕВАНТНОСТ								
ИСАК БАБЕЉ		ОРГАН ЗА ВИД ЛИЧНА ЕВАНС				ЛИЧНА ЗАМЕНКА ХРВАТСКА		
МЕТА ТАРГЕТ			УСТАНОВА ЗА ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТИ ВОЛТ					
НАРОДЕН ХЕРОЈ МИРЧЕ				НОЕВИОТ БРОД				

РЕШЕНИЕ: АНАТОМИЈА, КИЛОМЕТАР, ЕКОНОМИКА, ДОПИР, Н. ОЛА, ИЛИП, ЕЛАДА, ПАК, НЕВИНОСТ, ИБ, ОКО, ТИ, ЦЕЛ, АРХИВ, АЦЕВ, АРКА, АРАПАТ, ЗО, КА, ИРИТИС, АМС, ТИР, П, МОЛА, МИЛЕ, ЕЛАДА, ПАК, НЕВИНОСТ, ИБ, ОКО, ТИ, ЦЕЛ, АРХИВ, АЦЕВ, АРКА

ДВОГЛЕД СЈО ГО ПРЕЗЕМА СЛУЧАЈОТ „КЕНЕДИ“

Специјалното јавно обвинителство од американската разузнавачка агенција ЦИА ја побарала документацијата за убиството на американскиот претседател Џон Кенеди. Според Јанева, СЈО има основано сомнение дека убиецот Ли Харви Освалд имал членска книшка од ВМРО.

Според информациите во медиумите во Америка, Јанева застанала пред вратата на авионот што слетал на аеродромот во Вирџинија и свикала „отвори, отвори“. Потоа се упатила кон излезот од аеродромот каде што на вратата на фотокелија, исто така, ѝ заповедала да се отвори при што таа се отворила и Јанева свикала прес-конференција за да посведочат сите за големото чудо, моќ и авторитет што ги демонстрирала во Америка.

„Отвори, отвори“ му било наредено и на таксистот, кој чекал патници на аеродромот, еднаш за вратата за да влезе големата обвинителка, а еднаш за багажот во кој Јанева го сместила празниот куфер во кој планира да ги понесе документите што ќе ги земе од ЦИА.

Пред влезот на ЦИА, Јанева даде уште една кратка изјава:

■ Дојдов тука, значи, во Америка во, значи, ЦИА за да ги видиме и

земеме доказите што ќе ни ги дадат бидејќи значи врз основа на тоа што го чувме во разговорите, значи, се сомневаме дека ВМРО го убиле Кенеди, значи, и тоа треба да се дознае - рече Јанева.

■ Во еден од разговорите што баш вчера ги добивме од таен извор се слуша како зборуваат двајца функционери на ВМРО и му вели значи едниот на другиот... или не... не, не, му вели другиот на овој едниот дека, значи, оваа специјалкава, значи, која сум јас, уствари, му вели на едниот дека таа, значи, јас, значи, за сè сум ги обвинувала ВМРО и дека ќе излезе дека тие го отепале и Кенеди, значи... и ете ме врз основ на тоа тука да истражам што се уствари случило бидејќи во тајните разговори има докази за тоа, ете ви ги кажав, само да го потврдиме тоа - додаде.

Таа изјави дека се надева на бомбардирање на седиштето на ВМРО и на поделба на Македонија за казна и за инат на ВМРО, ако се докаже дека ВМРО го убиле Кенеди.

■ Значи нашата цел е тука да видиме дали, значи, Ли Харви Освалд имал книшка од ВМРО, дали плаќал редовно членарина, односно да докажеме дека ВМРО го убиле Кенеди, пошто иначе значи

кој друг би можел да го убие ако не ВМРО? - реторички прашува Јанева.

■ Ако се докаже дека Освалд е вмронец, а тоа може да се докаже и без да ја најдеме членската пошто можда не ја носел со себе кога пукал, значи, очекувам Америка да ја бомбардира Македонија, односно не Македонија туку ВМРО, значи, а мене и Заев да не круниса во фараони како Клеопатра и Цезар бидејќи ја откривме вистината. Како ќе докажеме? Видете... ВМРО го отепа ли кралот Александар Караџорџевиќ? Го отепааа. Епа? Мора да се тие, нема кој друг“.

На прашањето кој сè уште прислушува, бидејќи добила нови разговори од власта, Катица рече:

■ Епа сеа сигурно власта прислушува, самата себе се слуша можда за да не заборава, значи, што си зборат, од кај да знам“.

Не сакаше да го открие свиркачот што ѝ ги дал новите материјали бидејќи ќе ѝ се налутеле италијанскиот амбасадор и Верушевски. ■

Кромиди Запад

*** Целта на „Двоглед“ е да се сврти вниманието на одредени појави во општеството. Секоја сличност со вистинските луѓе и институции е случајна.

ИРСКИ РОЛАТ

СОСТОЈКИ:

За пандишпанот ви е потребно:

- 5 јајца
- 5 големи лажици шеќер
- 5 големи лажици брашно
- 2 мали лажици екстракт од ванила
- 1 голема лажица какао

За филот ви е потребно:

- 4 јајца
- 10 големи лажици шеќер
- 400 гр крем-сирење
- малку сол
- еден ликер од ирски крем или доза ирско виски
- малку мед за премачкување

ПОДГОТОВКА:

- Одделете ги жолчките од белките и во белките додајте 5 лажици шеќер. Белките цврсто изматете ги, жолчките додавајте ги една по една, а потоа додајте ги просеаното брашно, какаото и екстрактот од ванила.
- Рерната загрејте ја на 200 степени, но печете 13 минути на температура од 170 степени. Откако ќе се испече пандишпанот, исклучете ја рерната и оставете го 3-4 минути во затворена рерна. Не заборавајте дека не треба да ја отворите рерната додека се пече пандишпанот. Испечениот пандишпан, покријте го со мокра

чиста крпа и замотајте го во саканата форма.

- Изматете ги белките во цврст снег заедно со 6 лажици шеќер. Додајте го крем-сирењето, малку сол и останатите 4 лажици шеќер. Додајте една доза ирско виски или ликер од ирски крем. Оригиналниот рецепт е со ирски крем. Матете сè додека не добиете хомогена смеса.
- Одмотајте го пандишпанот, премачкајте го со мед, па со ирски крем и замотајте го во ролат.
- Ролатот треба да отстои во фрижидер околу два часа или во замрзнувач.
- Сервирајте по ваша желба.

СОВЕТ: За да се добие воздушесто тесто, важно е да се матат одделно белките, одделно жолчките и брашното да се просее преку сеалка

АЦЕРОЛА
АЛКАЛОИД®

таблети за цвакање

Додаток во исхраната

- ✓ Природен витамин Ц
- ✓ Пријатни ароми
- ✓ Без шеќер

ВИТАМИНОТ Ц
ПРИДОНЕСУВА
ЗА:

- одржување нормална функција на имунолошкиот систем;
- заштита на клетките од оксидативен стрес;
- нормален метаболизам за создавање енергија;
- намалување на заморот и на исцрпеноста;
- зголемена апсорпција на железо.

АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK